

7224
SPRAWOZDANIE
I. KOŁA TOWARZYSTWA
SZKOŁY LUDOWEJ
W KRAKOWIE
ZA ROK 1912.

KRAKÓW
NAKŁADEM I. KOŁA TOW. SZKOŁY LUDOWEJ
ODBITO W DRUKARNI ALEKSANDRA RIPPERA

1913.

7221-
SPRAWOZDANIE
I. KOŁA TOWARZYSTWA
SZKOŁY LUDOWEJ
W KRAKOWIE
ZA ROK 1912.

KRAKÓW
NAKŁADEM I. KOŁA TOW. SZKOŁY LUDOWEJ
ODBITO W DRUKARNI ALEKSANDRA RIPPERA

1913.

SKŁAD ZARZĄDU KOŁA W ROKU 1912
wybranego na Walnem Zgromadzeniu dnia 9 lipca 1912 r.

Przewodniczący :
Ostrowski Witold.

Zastępca przewodniczącego :
Piotr Wielgus.

Sekretarze :
Dr. Bielecki Adam
Dr. Ostrowski Kazimierz

Skarbnicy:
Inż. Kostecki Edward
Siedlecki Tadeusz

Wydział:

Bielak Antoni	Piechnik Edmund
Dr. Góra Stefan	Ks. Piechnik Józef
Górka Stefan	Piotrowski Tadeusz
Haraschin Karol	Pachoński Henryk
Dr. Iskrzycki Tadeusz	Dr. Reiner Ryszard
Jachymiak Ludwik	Rykała Karol
Kopytkiewicz Henryk	Rzewuski Lesław
Krzaczyński Stanisław	Sokulski Justyn
Knapiński Juliusz	Sikora Wincenty
Krzyżanowski Jan	Szkocki Leon
Kostecki Franciszek	Till Stanisław
Parczyński Józef	Uderski Edward
Pryziński Janusz	Dr. Wasung Władysław
Żeleński Stanisław	Gabryel

KOMISYA KONTROLUJĄCA:

Bauman Bolesław	Dębicki Klaudyusz
Bodyński Stanisław	Konopiński Michał
Rolle Karol.	

SPRAWOZDANIE ZARZĄDU KOŁA I. TOWARZYSTWA SZKOŁY LUDOWEJ W KRAKOWIE ZA ROK 1912.

Jak przez lat dwadzieścia, staje i teraz Zarząd Koła ze sprawozdaniem swej działalności za rok ubiegły. Pragnie zdać sprawę ze wszystkich szczegółów swych czynności, w pierwszej linii członkom Koła.

Ale nie tylko dla członków Koła przeznacza Zarząd to sprawozdanie.

Towarzystwo Szkoły Ludowej, jak każda korporacya, rozwija swą działalność pracą ludzi, należących do jego organizacyi. Cele jednak tej działalności sięgają dalej, obejmują szerokie kręgi interesów narodowych i społecznych. Elastycznie skodyfikowane postanowienia statutu pozwalają na wypełnienie ram nim zakreslonych treścią bogatą i ilościową i jakościową.

W rozwoju swym, ciągle, mimo przeszkody różnej natury, postępującym stało się Towarzystwo Szkoły Ludowej poważnym czynnikiem, rzec można, prawie potęgą społeczną. Przyznają to przyjaźni Towarzystwu, uznają, pomimo słusznej czy niesłusznej krytyki, przeciwnicy. Społeczeństwo polskie, przynajmniej w zaborze austriackim zgrupowane, przyzwyczało się już szukać oparcia o Towarzystwo Szkoły Ludowej, gdy tylko chodzi o obronę najświętszych praw narodowych, do niego apeluje, w nim szuka

oparcia, od niego oczekuje organizacyi i przewodnictwa w swej akcji.

Polacy na Śląsku zagrożeni nawałą czeską i niemiecką, stojący znów na wschodzie w ogniu walki z silną ekspanszą ruską, rozprószeni po Węgrzech, rzućni w poszukiwaniu za ziemią, której braknąć im zaczyna w prastarych siedzibach, do Bośni, z ufnością udają się do Towarzystwa Szkoły Ludowej o ochronę ich narodowego bytu, o pomoc w pielegnowaniu języka i tradycyi narodowych.

Towarzystwo Szkoły Ludowej postawione wobec tak rozległych zadań, które przerastają jego siły, musi jednak brać je na swe barki.

Są one bowiem koniecznością narodową, wobec której ustąpić muszą kalkulacye rachunkowe, oraz względy na równowagę budżetu. W konsekwencyi jednak musi żądać Towarzystwo Szkoły Ludowej od społeczeństwa, które tak wiele do niego stawia wymagań, poparcia i to nie tylko moralnego w postaci uznania i szacunku, lecz i materyalnego, by w ten sposób uzupełnić swe środki finansowe, sprostać kosztownym nieraz przedsięwzięciom, których pokryć już nie zdołają zwykłe środki Towarzystwa, wkładki członków.

Koło I. w Krakowie, stanowi w obecnem swem stadyum rozwoju jedno z najpotężniejszych ogniw w organizacyi Towarzystwa Szkoły Ludowej; na nie też spada wypełnienie wielkiej części tych zadań, jakie nakaz społeczny wkłada całemu Towarzystwu.

Pomimo wzrastającej liczby członków dochód z ich wkładek nie wystarczał na opędzenie kosztów wzrastających ciągle zadań Koła. Zachodziła tedy nieraz potrzeba zaapelowania do całego społeczeństwa polskiego, odwołania się do pomocy materyalnej z jego strony. A ten apel nigdy nie zawodził.

Cieężkie warunki ekonomiczne, które tak zaciężyły na życiu gospodarczem kraju w roku ubiegłym, nie wpłynęły ujemnie na ofiarność społeczeństwa na cele Koła. Ofiarność ta nie spadła w porównaniu z rokiem poprzednim, zauważyć owszem można pewien wzrost odpowiedni.

A za te objawy poparcia celów Towarzystwa, jakie pomimo niepomysłnych stosunków nasze Koło w roku sprawozdawczym odebrało, godzi się wystosować gorące dzięki do całego ogółu, podziękować naszej prasie, która w swym zakresie działania poparcia swego nie skąpiła.

Podziękowanie to składa Zarząd Koła przede wszystkim Wysokiemu Wydziałowi Krajowemu we Lwowie, Radzie miasta Krakowa, Kasie Oszczędności miasta Krakowa, Towarzystwo wzajemnych ubezpieczeń w Krakowie, Powiatowej Kasie Oszczędności w Krakowie, Izbie handlowej i przemysłowej w Krakowie i innym licznyim instytucyom, szczególnie finansowym, które hojnemi subwencjami zasilają fundusze Koła.

Zarząd Koła sądzi jednak, że najlepszem podziękowaniem będzie to sprawozdanie, wykazanie w niem, że ten ofiarny grosz nie poszedł na marne, lecz że Zarząd Koła prowadził swe dzieło, zasilając je finansowo, sprawował z pełnem poczuciem swych obowiązków i odpowiedzialności nie tylko wobec Towarzystwa Szkoły Ludowej, ale i wobec całego społeczeństwa polskiego.

Zarząd Koła, składający obecne sprawozdanie, w działalności swej opierał się przede wszystkim na mandacie udzielonym mu przez Walne Zgromadzenie członków Koła, skrystalizowanym w budżecie na rok 1912.

W tych granicach musiał nieść swe czynności. O ile zatem podejmował zadanie wychodzące poza te ramy, uważał za swój obowiązek znaleźć na wydatki z tem połączone odpowiednie pokrycie.

Licząc się z przypuszczalnymi środkami Koła, ustępujący Zarząd przygotował i wdrożył kroki celem rozszerzenia dotychczasowej dorywczej tylko i nikłej pracy nad Polakami w Bośni. Jak to wykaże szczegółowe sprawozdanie, będzie można przystąpić już z początkiem roku 1913/14 do zorganizowania regularnej nauki szkolnej w całym szeregu gmin zamieszkałych przez Polaków w Bośni; akcja ta mogąca mieć niesłychanie doniosłe narodowe znaczenie.

Obok tego dążył Zarząd do tego, by utrzymać to, co mu przekazano, tem jak najlepiej kierować.

W sprawach szkół utrzymywanych przez Koło w części ogólnej, należy podnieść pewne ważniejsze momenty.

Pierwszy, to ukończenie i oddanie do użytku nowego budynku dla szkoły w Maryańskich Górach. Wzniesiony z uwzględnieniem możliwych wymagań higieny i wygody, daje też możliwość rozszerzenia go. Październik 1912, kiedy budynek ten oddano do użytku szkolnego, stanowić może epokę w rozwoju szkoły.

Jest też uzasadniona nadzieja, że pełen zapału nastrój grona nauczycielskiego, uzyskawszy trwale podwaliny swej działalności, uczyni tę placówkę kresową trwałą twierdzą polskości.

Jaśniejsze też otwierają się horyzonty na Śląsku. Sprawa przyjęcia na etat gminny szkoły w Radwanicach postępuje naprzód, to też może już w r. 1913 Koło zwolnione od utrzymywania tej szkoły, będzie mogło zwrócić swą energię i fundusze w inne strony, również potrzebujące opieki i obrony.

Sprawozdanie szczegółowe Komisji szkolnej przedstawi, że polepszyły się stosunki w Witkowicach i wpływ na szkołę polską tamtejszą, któryśmy w roku ubiegłym utracili zupełnie, zaczynamy w części odzyskiwać.

Pomimo zniechęcających doświadczeń, nie ustawał Zarząd w zabiegach, by uzyskać opłatę t. zw. szybowego od Zarządu kopalni „Marya Anna“ w Maryańskich Górach, jednak wynikiem

pomyślnym nie możemy się poszczycić. Wspólnie z Zarządem Głównym T. S. L. robiliśmy starania, by uzyskać z funduszy państwowych subwencje na cele szkół polskich na Morawach. Akcja ta pozostała bez rezultatu, przynajmniej na razie.

Sprawy inne nie wykazują szczególnych momentów, nadających się do uwypuklenia w części ogólnej; szczegółowe sprawozdanie da ich dostateczny obraz.

Pomyślnymi rezultatami może się poszczycić Zarząd w swej działalności, skierowanej do zwiększenia funduszy Koła. W pewnych kierunkach zdołał nawet zapewnić trwałe źródła dochodów dla Koła.

Otwarty po wyczerpujących zabiegach w dniu 30 października r. 1912 kinoteatr T. S. L. rokuje pomyślne nadzieje rozwoju. Nie można zataić pewnych niedomagań natury technicznej i administracyjnej, trudności w doborze programu.

Widoki, że z urządzonej w dniu 3-go maja 1912 loteryi artystycznej, da się uzyskać dochód około 3.000 K., ziściły się w całej pełni. To zachęciło Zarząd Koła, by taką samą loteryę, w zwiększonym tylko zakresie przygotować na rok 1913.

Koło zyskuje z każdym rokiem coraz trwalsze podstawy egzystencji, a to przez zwiększanie się liczby członków. Dochód z wkładek to kapitał żelazny Koła, a wzrastająca niemal z dniem każdym ilość członków, świadczy o wzmaganiu się zaufania szerokich kół społeczeństwa do działalności naszego Koła, daje mu obok materialnego, silne oparcie moralne.

Obraz dokładny zabiegów Koła zasilenia funduszy, znajdzie się w sprawozdaniu Komisji skarbowej i ujęty będzie poniżej w cyfrowe zestawienie rachunkowe.

Sprawy Koła załatwiał Zarząd tak, jak w latach poprzednich, częściowo na posiedzeniach plenarnych, częściej jednak na posiedzeniach t. zw. prezydyalnych lub na posiedzeniach Komisji. Wzrost agend Koła sprawił, że coraz więcej spraw przekazywano prezydium Koła lub Komisjom do stanowczego załatwienia. Wynikiem tego było, że ilość posiedzeń pełnego Zarządu zmniejszyła się do 7 przez cały ciąg r. 1912, natomiast tem intensywniej pracowały Komisja i prezydium.

Ilość agend widać z dziennika podawczego, wykazującego 1120 liczb wpływu.

Ilość komisji wzrosła ze wzrostem agend. Do istniejących w poprzednich latach komisji szkolnej, czytelniano-odczytowej, przedsiębiorstw w skarbowej i prasowej, przybyły nadto komisje: techniczna, wywołana głównie budową szkoły w Maryańskich Górach, kinematograficzna i dla spraw Polaków w Bośni. Sprawozdania tych wszystkich komisji, umieszczone poniżej, odzwierciedlają we wszystkich szczegółach życie i działalność Koła.

SPRAWOZDANIE KOMISYI SZKOLNEJ.

„Trzeba dzieło ważne zrobić, do którego będzie miło imię przywiązać“.

Słowa te, wypowiedziane przez jednego z największych naszych mężów doby porozbiorowej, wielkiego twórcy liceum w Krzemieńcu na Wołyniu, Tadeusza Czackiego, dadzą się w zupełności zastosować do instytucyi oświatowych u nas, a w szczególności do Towarzystwa Szkoły Ludowej, które „dzieło ważne“ odrodzenia narodowego buduje na zachodnich i wschodnich kresach.

Dalecy jesteśmy od samochwalstwa, nie przesadzimy jednak, gdy powiemy, że i Koło nasze, jako część T. S. L., w miarę sił naszych, stara się zrobić „dzieło ważne“. Że jest ono rzeczywiście ważnem, świadczą coroczne nawoływania z kresów zachodnich o nowe zakładanie szkół, na co na razie ze względu na brak funduszków i potrzebę ugruntowania bytu placówek szkolnych, już na utrzymaniu Koła będących, pozwolić sobie nie możemy.

Wychodząc z zasady, że lepiej mniej zrobić a dobrze, Koło I. T. S. L. w okresie sprawozdawczym nie założyło żadnej nowej szkoły, natomiast wyteżyło wszystkie siły, by był szkół już utrzymywanych, zabezpieczyć i utrwalić. Zadanie to nie było łatwe, tem bardziej, że corocznie budżet szkół, wskutek przybywających klas i nowych potrzeb stale wzrasta, oraz że dążenie do ugminienia szkół, lub uzyskania dla nich subwencyi gminnych i krajowych, natrafia na stałe i poważne trudności, następstwem czego jest złożenie całego ciężaru utrzymania szkół na barki Koła I. T. S. L. Protokoły Wydziału i Komisyi szkolnej mogłyby wiele powiedzieć o sposobach zdobycia funduszków na cele utrzymania szkół. Mimo pozornego braku nowych zdobyczy w dziedzinie szkół, może Komisya przytoczyć dwa fakty znacznego postępu naprzód, tj. umieszczenie szkoły w Maryańskich Górach we własnym budynku (patrz niżej osobne sprawozdanie) i znaczne posunięcie naprzód rokowań o ugminnienie szkoły w Radwanicach.

Na pierwszy plan wysuwa się **szkoła w Maryańskich Górach**.

Wykazuje ona, jak z tabeli widać, niezwykłą wprost żywotność i silną frekwencyę. Ludność polska dla szkoły bardzo dobrze usposobiona i chętna. Natomiast czynniki miejscowe dość niechętnie odnoszą się do tej szkoły, a zarządy kopalń nawet wrogo. Mimo usilnych starań, nie udało się nam wydobyć od gminy ani halerza subwencyi na szkołę, a zarządy kopalń nie chcą składać opłat tz. „szybowego“ od dzieci górników, do szkoły polskiej uczęszczających, choć czynią to zarządy innych kopalń w Mor. Ostrawie, Przywozie, Radwanicach i Hermanicach. Zarząd Koła nie spuszcza jednak sprawy tej z oka, wdroży energiczną akcyę i nie spocznie, dopóki szkole tej należnych praw od czynników lokalnych nie wywalczy.

L. p.	Rodzaj i nazwa szkoły	Klasa	Półroczne	Ilość zapisanych		
				Chłopców	Dziewcząt	Razem
1.	Maryañskie Góry (Morawy). Szkoła 5-cio klasowa pospolita miesz. czynną od r. 1909. Grono nauczycielskie: <i>Franciszek Hypta</i> kierownik. <i>Helena Obmińska</i> <i>Maryan Pawelek</i> <i>Piotr Węgrzynek</i> nauczyciele. <i>X. Aleksander Serafin</i> katecheta. z Przywoza.	I.	1912 II.	—	—	—
			1913 I.	38	40	78
		II.	1912 II.	44	36	80
			1913 I.	34	31	65
		III.	1912 II.	36	28	64
			1913 I.	21	29	50
		IV.	1912 II.	—	—	—
			1913 I.	23	30	53
2.	Maryañskie Góry (Morawy). Ochronka. Czynna od r. 1910. Mistrzyni: <i>Eugenia Hyptowa.</i>	—	—	53	70	123

Odmienne nieco są stosunki w **Radwanicach na Śląsku**, gdzie Koło utrzymuje również czteroklasową szkołę polską. Dzięki oddziaływaniu szkoły na ludność miejscową polską i energicznej postawie tej ostatniej, sprawa ugminienia szkoły jest na dobrej drodze. Jak stosunki ludnościowe na Śląsku, tak i sprawa przyjęcia szkoły na etat gminy jest bardzo skomplikowaną, a w ostatnich czasach utrudniły ją w znacznej mierze strajki dzieci pol-

skich w Polskiej Ostrawie z powodu opornego stanowiska Czechów wobec szkoły polskiej. Sprawa jednak jest bliska pomyślnego rozwiązania, mamy nadzieję, że w przyszłym sprawozdaniu będziemy mogli napisać, że Radwanice mają **krajową szkołę polską**.

L. p.	Rodzaj i nazwa szkoły	Klasa	Pół- roczne	Ilość zapisanych		
				Chłopców	Dziewcząt	Razem
3.	Radwanice (Śląsk) Szkoła 5 klasowa pospolita mieszana Czynna od r. 1909. Grono nauczycielskie: <i>Czesław Pawlik</i> kierownik <i>Karol Bohucki</i> <i>Leon Gąska</i> <i>Marya Stujałowska</i> nauczyciele <i>X. Aleksander Serafin</i> katecheta (z Przywozu)	I.	1912	—	—	—
			II. 1913	22	20	42
		II.	I.	24	17	41
			II. 1913	30	18	48
		III.	I.	23	31	54
			II. 1913	28	18	46
		IV.	I.	—	—	—
			II. 1913	30	27	57

Pod względem frekwencji i wpływów moralnych na ludność, szkoła ta przedstawia się dodatnio. Brak funduszków i zaabsorbowanie Koła budową szkoły w Maryańskich Górach nie pozwoliło wydziałowi do rozszerzenia ubikacji szkolnych. Na razie poradzano sobie tylko donajęciem osobnego mieszkania dla sługi szkolnego, przez co uzyskano ubikację poczekalną dla dzieci.

Szkoła w Jaworzu średniem na Śląsku była w dalszym ciągu utrzymywana staraniem Koła naszego, Koła Pań w Krakowie oraz kół: w Bochni, Rzeszowie, Tarnowie i Wadowicach. Pod względem frekwencji, szkoła wykazuje pewną zniżkę, wywołaną stosunkami miejscowymi, oraz silną konkurencją szkoły „Schulvereinu“, który wybudował w Jaworzu średniem wspaniałą szkołę, choć na miejscu nie ma ani jednego Niemca. Ciągłe szykany ze strony władz, zmuszały Koło do wkładów w budynki, co wzmogło wydatki. Koło rozpoczęło przez Zarząd główny starania o prawo publiczności dla szkoły, któreto prawo w najbliższym czasie będzie przyznane.

L. p.	Rodzaj i nazwa szkoły	Klasa	Pół- roczne	Ilość zapisanych		
				Chłopców	Dziewcząt	Razem
4.	Jaworze średnie (Śląsk) 2 klasowa szkoła pospolita mieszana. Grono nauczycielskie: <i>Jan Łysek</i> , kierownik <i>Franciszek Obrzut</i> nauczyciel <i>Katarz. Cieńczykówna</i> naucz. robót Duchowieństwo miej- scowe katol. i ewang.	I.	1912 II.	—	—	—
			1913 I.	15	16	31
		II.	1912 II.	22	18	40
			1913 I.	19	9	28

Ochronka w Witkowicach wraz ze szkołą początkową jest w dalszym ciągu otaczana stałą opieką Koła, które łożąc na jej utrzymanie, śledzi nadto z całym zainteresowaniem bieg spraw miejscowych i losy szkoły polskiej, utrzymywanej przez gwarectwo w Witkowicach. Walka o szkołę tę odbiła się głośnym echem po całym kraju. Gwarectwo w brutalny sposób usunęło ze szkoły jej kierownika p. Bronisława Głowińskiego za obronę charakteru polskiego szkoły i groziło dalszemi represaliami. Dzięki energicznej interwencji Zarządu Głównego T. S. L., który wysłał delegację do gwarectwa, złożoną z pp. Dra A. Mikulskiego, Witolda Ostrowskiego i Dra Wł. Wasunga, uzyskało T. S. L. napowrót wpływ na szkołę. Gwarectwo zobowiązało się na przyszłość mianować tylko nauczycieli przedstawionych w terminie Zarz. Gł., oraz rozwinąć szkołę do pięciu klas, podobnie, jak szkołę czeską i niemiecką. Kierownikiem szkoły zamianowało gwarectwo po p. Głowińskim na przedstawienie Z. gł. p. Jerzego Cieńczyka. Utrzymywana przez Koło ochronka i szkoła przygotowuje poważny zastęp dzieci do szkoły polskiej.

L. p.	Nazwa szkoły	Chłopców	Dziewcząt	Razem
5.	Witkowice (Morawy) Ochronka wraz ze szkołą początkową Istnieje od r. 1909. Mistrzyni: <i>Łucya</i> <i>Antosiewiczówna</i>	44	36	80

Kursy analfabetów.

Niezależnie od utrzymania wyżej wspomnianych szkół i ochronek, utrzymywało Koło przy tychże szkołach **kursy dla dorosłych analfabetów** (w Maryańskich Górach), Radwanicach, Witkowicach i Jaworzu średnim) oraz dążyło do wpojenia w ludność przywiązania do szkoły i zainteresowania nią, do wyrobienia przekonania, że szkoła ta to jej własność, której sobie nie powinni dać wydrzeć i której *musi* do upadłego bronić. Pomocne były w tem grona nauczycielskie.

Szkoły przemysłowe uzupełniające.

Koło **wspierało także** subwencyami szkoły **przemysłowe uzupełniające** na Śląsku, a w ostatnim roku przyznało tych subwencji na ogólną kwotę 1300 koron.

Na ten dział rozwoju szkolnictwa przemysłowego na Śląsku, mającego za cel wyrobienie i podniesienie stanu średniego, zwróciło Koło nasze baczność i stara się w miarę możliwości przyjąć z pomocą nauczycielstwu na Śląsku, które często z braku poparcia od czynników rządowych i krajowych, ograniczone jest prawie wyłącznie do subwencji naszego Koła na utrzymanie szkoły. W budżecie na rok 1913 postanowiliśmy przyjąć szkołom uzupełniającym przemysłowym na Śląsku jeszcze z wydatniejszą pomocą, prelimitując kwotę 2000 koron.

Sprawami szkół zajmowała się Komisya szkolna, w skład której wchodził: Przewodniczący: Dr. Władysław Wasung, sekretarz: Karol Haraschin, Stefan Górka, Jachymiak Ludwik, Pachoński Henryk, Parczyński Józef, Sikora Wincenty.

Na posiedzeniu Komisji szkolnej bywał stale referent szkolny Zarządu głównego p. Dr. Antoni Mikulski. Za ten chętny i ofiarny współudział, popieranie światłą radą i cenną pomocą działalności komisji szkolnej, poczuwa się ta komisya do miłego obowiązku złożenia p. Drowi Mikulskiemu najserdeczniejszego podziękowania.

SPRAWA BUDOWY SZKOŁY W MARYAŃSKICH GÓRACH NA MORAWACH.

Największą troskę dwóch lat ostatnich Wydziału I. Koła i przedmiot największych starań stanowiła budowa szkoły w Maryańskich Górach. Jak widać ze sprawozdania szkolnego, szkoła w Maryańskich Górach wraz z ochronką tamże istniejącą, prosperuje najlepiej ze wszystkich naszych kresowych posterunków i jest najliczniej może obsyłana, mimo, że ma za sobą dopiero czwarty rok istnienia.

Ponieważ kwestya umieszczenia szkoły i ochronki w Maryańskich Górach od samego początku nastęrczała wprost prawie nie do przewyciężenia trudności wobec nieprzychylnego, a nawet można powiedzieć wrogiego zachowania się miejscowych czynników ze strony Czechów, więc też zaraz z chwilą otwarcia szkoły i ochronki w Maryańskich Górach, powzięto myśl stworzenia stałych dla tej szkoły podwalin przez postaranie się o własny dla szkoły i ochronki budynek. Rzecz szła opornie, bo nie można było znaleźć odpowiedniego placu. Po usilnych staraniach gmina Maryańskie Góry plac nam pod budynek sprzedała i stosunkowo nie drogo, a w dodatku opuściła nam połowę z ceny kupna tak, iż sążeń wypadł po 15 kor. Prawda, że cena placu niska, atoli nie jest to dar właściwie ze strony gminy Maryańskie Góry, bo plac ten gminę drożej nie kosztował.

Tu z przykrością prawdziwą podnieść musimy, że ludność polska gminy Maryańskie Góry, wynosząca prawie połowę całej ludności gminy, nie ma w gminie tamtejszej żadnej opieki, a tem mniej poparcia.

Ustawiczne bowiem nasze prośby o subwencye, choćby w znikomej formie dla naszej szkoły polskiej w Maryańskich Górach, systematycznie gmina odrzuca bez żadnego skutku; nawet takie prośby, jak o udzielenie bezpłatne do sali szkolnej prądu elektrycznego, o połączenie kanału gminnego ze szkołą nie są uwzględniane rzekomo dlatego, by budżetu gminnego nie obciążać.

Ustawiczne deputacye już to z grona naszego Wydziału Koła, już to z grona ludności polskiej w Maryańskich Górach pozostają bez żadnego skutku widocznie dlatego, że nasza polska w Maryańskich Górach osiadła ludność składa się ze samych rodzin robotniczych, nie mających wpływu żadnego na wybory gminne i do Sejmu.

Zarząd I Koła T. S. L. więcej ze strony Zarządu gminy Maryańskie Góry spodziewał się życzliwości dla polskiej tamtejszej ludności i więcej poparcia, jeśli już nie wogóle, to przynajmniej dla celów szkolnych i dla polskiej szkoły.

Być może, że obecna odnowiona Rada gminna więcej przecież poczuje narodowej i językowej z nami wspólności i przecież przyjdzie z pomocą naszej polskiej szkole przez wydatną subwencye dla tamtejszej szkoły polskiej.

Nic też dziwnego, że Zarząd I. Koła, nie mając poparcia żadnego ze strony miejscowej gminy, musiał z wielkimi wprost walczyć trudnościami, by rozpoczęte dzieło budowy szkoły do końca doprowadzić, nie mając właściwie żadnych specjalnych na ten cel funduszków.

Budowę rozpoczęto z wiosną r. 1912 w przyspieszonym tempie, chcąc, by w jesieni 1912 już pod własnym dachem uczyć dzieci.

W sposób nadzwyczaj uroczysty odbyło się poświęcenie kamienia węgielnego w dniu 9 czerwca 1912.

Uroczystość poświęcenia kamienia węgielnego w dniu 9 czerwca 1912 roku
pod budowę szkoły w Maryańskich Górach na Morawach.

Na uroczystość tę zaproszono życzliwego nam z Morawskiej Ostrawy starostę Dra Geschmeidlera, tudzież burmistrza i radę gminną w Maryańskich Górach w tej zwłaszcza myśli, by jakieś bliższe przyjacielskie z miejscowymi czeskimi czynnikami zadzierżnąć stosunki.

Członkowie Wydziału I. Koła z prezesem na czele, wiceprezes Zarządu Głównego Wny szef sekcji Piwocki reprezentowali na tej uroczystości T. S. L. Było to wprost polskie święto narodowe na Morawach, na które cała polska okoliczna ludność gromadnie ze swymi dziećmi się zjawiała, widząc w tej uroczystości początek lepszej dla niej przyszłości, otuchę i zachętę do dalszej pracy, a wreszcie policzenie do pewnego stopnia naszej na Morawach siły narodowej.

Uroczysta msza św. i podniosłe kazanie członka Wydziału naszego Koła ks. Piechnika wycisnęły łzy w oku licznych polskich robotników, którzy zrozumieli, że nie są zapomniani przez swych z innych dzielnic Polski braci Polaków, że czuwa nad nimi tysiące życzliwych im, a pod sztandarem T. S. L. skupionych braci.

Liczne telegramy od naszych posłów, Rad i Zwierzchności gminnych, wybitnych na różnych polach osobistości, a co naj-

ważniejsze, liczne hojne datki w kwocie przeszło 5000 koron, są najwymowniejszym dowodem zainteresowania się polskiego społeczeństwa losem szkoły polskiej w Maryańskich Górach.

Ryciny w naszym sprawozdaniu umieszczone, ilustrują okazały budynek szkolny, tudzież uroczystości poświęcenia kamienia węgielnego.

Budowa szybkoem prowadzona była tempem tak, że z dniem 15 września 1912 stanął gotowy budynek i już z tym dniem rozpoczęła się nauka tak w szkole, jak i w polskiej ochronce pod własnym dachem.

Los polskiej szkoły w Maryańskich Górach został więc w ten sposób na wieczne ugruntowany czasy.

Budowa szkoły prawie skończona, bo tylko kanalizacyi należytej i ogrodzenia brakuje, atoli powstała troska o pokrycie kosztów budowy, wynoszących łącznie z placem kwotę około 115.000 koron.

Z centowych wprost składek i z datków hojnych gminy m. Krakowa, licznych instytucyi finansowych, zasiłku Zarządu głównego T. S. L. który z funduszów Daru grunwaldzkiego postanowił przyczynić się kwotą 25.000 koron, płatną w pięciu latach i darów osób prywatnych, zebrano tyle, że kwotę przeszło 50.000 K.

Szkola polska Koła I. T. S. L. w Maryańskich Górach na Morawach.

już wypłacono przedsiębiorcy za budowę szkoły. Pozostała jednak niepokryta kwota przeszło 60.000 koron i Wydział I. Koła jest prawie że w rozpaczliwym położeniu, skąd wziąć fundusze na pokrycie tej pretensyi.

„Żywi nie tracą nadziei“ i dla tego też Zarząd I. Koła spodziewa się, że polskie społeczeństwo, które tak wielkie już na cele oświaty na kresach poniosło ofiary i teraz nie poskąpi hojnych darów, by pokryć dług na budowę polskiej szkoły w Maryańskich Górach zaciągnięty.

W roku 1913 odbędzie się uroczyste poświęcenie budynku szkolnego w Maryańskich Górach, Zarząd I. Koła T. S. L. odniesie się z gorącym apelem do całego polskiego społeczeństwa, do Rad powiatowych, gmin, instytucji i osób prywatnych z prośbą usilną o datki na cele budowy szkoły polskiej w Maryańskich Górach i mamy nadzieję, że praca I. Koła, tak wydatne już wykazująca rezultaty, że dziś utrzymuje szkoły, ochronki, czytelnie, bursy, kursa analfabetów na Śląsku, Morawach i Bośni, znajdzie należyty oddźwięk u polskiego społeczeństwa — a hojne datki na spłacenie długu za budynek dla polskiej szkoły w Maryańskich Górach będą najlepszym tego uznania wyrazem.

KURSA DLA DOROSŁYCH ANALFABETÓW.

Założony w r. 1896 *dnia 3-go maja* kurs dla analfabetów dorosłych przy szkole wydź. im. św. Floryana ukończył w 1911/12 *szesnasty rok* swego istnienia. — Najświetniejszy rozwój tych kursów przypada na lata: 1906/7, 1907/8, 1908/9 i 1909/10, kiedy uczęszczali żołnierze załogi krakowskiej, tak, że liczba frekwentantów wynosiła rocznie 350—400 osób. Po bezzasadnym zakazie c. k. ministerstwa wojny, rozp. z dnia 11 października 1910 L. 3948, zabraniającym żołnierzom uczęszczania na kursa wymienione, ograniczono się tylko do nauki osób dorosłych, cywilnych, którym zajęcia zawodowe stanowią ważną przeszkodę w regularnej frekwencji szkolnej.

Szkodę, wynikłą z nieuzasadnionego zakazu uczęszczania żołnierzy na kursa, bardzo dobitnie scharakteryzowali sami żołnierze, oraz dowódcy niższych oddziałów, którzy widzieli wielkie korzyści z nauki czytania, pisania i t. d., choćby tylko dla służby wojskowej.

Należałoby też użyć *wszelkich starań*, aby w myśl wywodów, przytoczonych w „Przewodniku Oświatowym“ z r. 1912. Nr. 1. str. 43, 44 i 45, oraz str. 9—12, uzyskać zniesienie wymienionego zakazu, a to tem więcej, że mimo przyrzeczenia wojskowości, wcale nie zajęła się otwarciem takich kursów przy wszystkich oddziałach.

W r. 1911/12 uczęszczało na kurs 65 mężczyzn w wieku od 13—52 lat, a mianowicie:

w oddziale I.	30 osób
„ II.	35 „
Razem	65 osób

Nauka odbywała się tak, jak w latach ubiegłych, w niedzielę i święta od godz. 2—5 po południu w budynku szkoły im. św. Floryana, Pl. Matejki l. 11, pod kierownictwem dyr. J. Parczyńskiego.

Nauka rozpoczęła się dnia 17-go września 1911 i trwała do 16 czerwca 1912. Oddział I. prowadził nauczyciel starszy szkoły wydz. im. Ces. Franciszka Józefa I. p. Jan *Orczykowski*, oddział zaś II. p. Władysław *Dorula*, nauczyciel starszy szkoły wydz. im. Króla Stefana Batorego, a nauki religii udzielał Ks. Adam *Górkiewicz* z parafii św. Floryana.

Zakres nauki obejmował materiały naukowy, przytoczony w sprawozdaniu Koła I. T. S. L. za rok 1911. str. 17, 18 bez ważniejszej zmiany. — Plan ten nauki wypróbowany długoletniem doświadczeniem, a stosowany przez nauczycieli *rutynowanych, starszych i bardzo dobrze i wszechstronnie ukwalifikowanych*, poparty uzmysławiającymi środkami naukowymi, w które szkoła obfituje, oraz wypożyczalnią książek frekwentantom kursu II., prowadzoną przez p. Dorulę, okazał się bardzo pomyślny w rezultatach nauki.

To też popis publiczny, odbyty dnia 16 czerwca 1912 pod przewodnictwem ks. prof. *Piechnika*, w obecności zastępcy przewodniczącego Koła I. Wielgusa, wielu członków Koła I. T. S. L. oraz gości, sprawił bardzo dodatnie wrażenie. Odpowiedzi frekwentantów z rachunków pamięciowych i piśmiennych, czytania, pisania, geografii i historii polskiej, oraz higieny, były bardzo trafne i oparte na zrozumieniu rzeczy. Ćwiczenia piśmienne, obejmujące stylistykę praktyczną w pisaniu rachunków, listów, podań, obejmujące komplet najniezbędniejszych wiadomości, zabrali uczniowie na dalszą drogę życia. Po skończonym popisie i odczytaniu klasyfikacji, oraz rozdaniu świadectw, otrzymali wszyscy nagrody w portretach: Kościuszki, Mickiewicza, ks. Poniatowskiego, oraz w książkach do czytania z daru Koła I. T. S. L. — Każdy frekwentant, który umiał czytać, został obdarowany.

Po skończeniu uroczystości przemówił do zgromadzonych dyr. Parczyński, wiceprezes Koła Wielgus, oraz ks. Piechnik, a wdzięczni frekwentanci składali podziękowanie za naukę gronu nauczycielskiemu, a Kołu za koszta poniesione na utrzymanie. — Szczególniej rozrzucające było przemówienie ucznia oddziału II. *Krawczyka*, który ze łzami wdzięczności, w imieniu kolegów w prostych słowach składał serdeczne dzięki.

Należałoby zwrócić się z gorącym apelem do pp. służbowców prywatnych, magistratu m. Krakowa, zakładu czyszczenia miasta, gazowni, elektrowni, akcyzy miejskiej, dyrekcji kolejowej, tramwajowej, szpitali i t. d., aby na przyszłość stawiały za warunek przyjęcia do pracy, uczęszczanie robotników i służby do szkoły analfabetów, co dotąd działa się tylko w bardzo małej ilości.

Obok tego kursu rozwinął Zarząd Koła energiczną akcję koło zorganizowania kursów dla analfabetów w gminach przyłączonych do Krakowa. Niestety, pomimo otwarcia kursów w Dębniakach i należytego ogłoszenia plakatami w każdej gminie nie udało się nam w tym roku wprowadzić jeszcze kursy w życie, a to z powodu zbyt małej liczby zgłoszonych, co przypisać należy brakowi zrozumienia idei kursów wśród ludności tych dzielnic. To jednak nie zraża Zarządu Koła, pobudza owszem tem więcej do pracy, jałowy ten grunt poruszyć, a pracę rozszerzyć na inne dzielnice, niedawno do Krakowa przyłączone, znajdujące się w podobnych warunkach.

SPRAWOZDANIE KOMISYI CZYTELNIANO- ODCZYTOWEJ.

Skład komisji:

Przewodniczący: X. Józef Piechnik.

Zastępca przewodniczącego: Dr. Tadeusz Iskrzycki.

Sekretarz: Tadeusz Piotrowski.

Członkowie: Bielak Antoni, Górka Stefan, Kopytkiewicz Henryk, Krzaczyński Stanisław, Sikora Wincenty, Sokulski Justyn.

Komisja czytelniano-odczytowa nie może pochłubić się wydatnymi wynikami swej pracy. Ten dział pracy, wymagający poświęcenia, wiele czasu, połączonych nieraz z niewygodami wyjazdów na wieś, nie znajduje wielu chętnych w łonie członków komisji; zjednanie zaś ukwalifikowanych prelegentów z poza komisji natrafiało też na niepokonane trudności. Pozatem członkowie komisji zaabsorbowani więcej może ponętną pracą w innych komisjach, nie znajdowali dość czasu, by poświęcić go żmudnej działalności oświatowej.

Rok ten, w którym groźba wojny wywołała ogólną depresję, oderwała tysiące z łona ich rodzin, nie sprzyjał też działalności oświatowej. Stan umysłów nie zachęcał też do podejmowania się odczytów, a mogła zachodzić obawa, czy znaleźć będzie można chętnych słuchaczy.

Mimo jednak, że bilans komisji nie może wykazać cyfr imponujących, nie można go uważać za bezwzględnie ujemny.

Jak poniżej zamieszczone zestawienie wskazuje, odbyła się pomimo niepomyślnych warunków dość pokaźna liczba odczytów. Odczyty te zgromadzały liczne zastępy słuchaczy i z zachowania się ich, zadawania pytań prelegentom widać było zainteresowanie przedmiotem odczytu, widać było, że ta skromna praca nie idzie na marne.

W roku 1912 zainwentaryzowano i zlustrowano wszystkie czytelnie i wypożyczalnie, prócz naturalnie istniejących w Bośni, niektóre czytelnie własnym kosztem uzupełniono nowymi książkami, wymieniono też książki między poszczególnymi czytelniami, wyjmując z jednych książki w danej miejscowości już znane, a dając je do innych, w których ludność jeszcze się z nimi nie zapoznała. Ta wymiana książek pozwala bez kosztów zasilać czytelnie i wypożyczalnie nowym materiałem.

Nie należy tracić nadziei, że rok 1913 będzie pomyślniejszy dla tej strony działalności naszego Koła, że komisja zasilą się nowymi siłami, pełnami zapału i chęci do pracy i potrafi rozwinąć więcej owocną działalność.

Wykaz odczytów odbytych w roku 1912.

20 stycznia. Dr. Tadeusz Iskrzycki: „Powstanie styczniowe“, Bronowice w.

20 stycznia. Dr. Mieczysław Staszewski: „Pierwsza pomoc w nagłych wypadkach“.

20 stycznia. P. Tadeusz Piotrowski: „Powstanie styczniowe“, szkoła wyd. im. św. Floryana.

25 stycznia. P. Tadeusz Piotrowski: „Stosunek mieszczaństwa do szlachty za Jagiellonów“, Bursa im. hr. Andrzeja Potockiego.

25 stycznia. Ks. Józef Piechnik: „Powstanie styczniowe“, Łobzów.

8 lutego. Dr. Staszewski: „O chorobach zakaźnych“, Grajów.

8 lutego. D. Tadeusz Iskrzycki: „O powstaniu styczniowym“, Grajów.

3 maja. Dr. Tadeusz Iskrzycki: „Historia polski w XIX w.“

3 maja. Dr. M. Staszewski: „Pierwsza pomoc w nagłych wypadkach“, Grajów.

29 listopada. P. Tadeusz Piotrowski: „Powstanie listopadowe“, szkoła im. św. Floryana.

30 listopada. P. Tadeusz Piotrowski: „Powstanie listopadowe“, szkoła przemysłowa uzup. św. Mikołaja.

30 listopada. P. Tadeusz Piotrowski: „Powstanie listopadowe“. Bursa im. hr. Andrzeja Potockiego.

1 grudnia. P. Tadeusz Piotrowski: „Gildy i cechy w wiekach średnich“, Bursa im. hr. Andrzeja Potockiego.

3 grudnia. P. Tadeusz Piotrowski: „Znaczenie bibliotek zawodowych w ogniskach młodzieży rękodzielniczej“, Związek kat. młodzieży rękodzielniczej.

23 grudnia. Dr. M. Staszewski: „Pierwsza pomoc w nagłych wypadkach“, Modlnica Wielka.

W ciągu listopada i grudnia wygłosił p. Henryk Kopytkiewicz w bursie im. hr. Potockiego 8 odczytów „Organizacja i znaczenie poczt.“

Wykaz czyteln i bibliotek

I. Koła T. S. L. w Krakowie.

A) Kraków.

1. Biblioteka przy szkole dla dorosłych analfabetów w Krakowie założona w r. 1908. Kierownik dyr. J. Parczyński. Korzysta z niej nadto szkoła uzupełniająca wieczorna dla młodzieży rzemieślniczej.

2. Biblioteka przy bursie im. hr. A. Potockiego dla młodzieży rękodzielniczej i handlowej w Krakowie, założona w roku 1909. kosztem 293 K 85 hal. Kierownik; dyrektor bursy p. Tadeusz Piotrowski.

3. Biblioteka przy zakładzie ks. Siemaszki, założona w roku 1909, kosztem 258 kor. 34 hal. Kierownik: dyrektor zakładu ks. Rzymekko.

4. Biblioteka przy szkole miejskiej im. Długosza, założona w r. 1908 Kierowniczką: p. M. Baudówna.

5. Biblioteka przy szkole im. Tad. Kościuszki, założona w r. 1908. Kierowniczką: p. J. Grynfeld.

6. Biblioteka przy szkole św. Kingi, założona w r. 1909. Kierowniczką: p. I. Wochowa.

7. Biblioteka przy szkole Jachowicza, założona w r. 1909. Korzystają z niej nadto uczniowie szkoły zawod. piekarskiej. Kierownik: dyrektor J. Krókowski.

8. Biblioteka przy szkole im. Piramowicza, zał. w r. 1909.

9. Biblioteka przy szkole przem. uzupeł. męskiej na Kazimierzu. Kierownik p. dyrektor Spitzer.

10. Biblioteka przy szkole przemysłowej uzupeł. żeńskiej ul. Szujskiego. Kierownik p. Roman Sowa.

B) Powiat krakowski.

11. Biblioteka przy szkole ludowej w Półwsiu Zwierzynieckim, założona w r. 1911. Kierownik p. Marszałek.

12. Czytelnia w Bronowicach Wielkich, założona w r. 1909, kosztem 94 K 55 h. Kierownik: p. L. Szafrński, dyr. szkoły.

13. Czytelnia w Toniach, założona w r. 1909, kosztem 99 K 39 h. Kierownik: włościanin p. Gnutkiewicz.

14. Biblioteka w Prądniku Czerwonym (dar Związku Pracy Narodowej) uzupełniona przez I. Koło T. S. L., kosztem 60 K. Kierownik: p. dyrektor Miętka Wojciech.

15. Czytelnia w Łobzowie (dar Z. P. N.). Kierowniczką p. Helena Kominkowska.

16. Czytelnia w Modlnicy (dar Z. P. N.), umieszczona w tamtejszym dworze u Wnego p. Konopki.

17. Czytelnia w Kobylanach (dar Z. P. N.), umieszczona u kierownika szkoły p. Jana Czecha.

18. Czytelnia w Rząsce, założona w r. 1909, kosztem 99 K 39 h. Kierownik p. Jakób Pułka, naczelnik gminy.

C) W innych powiatach.

19. Czytelnia w Facimiechu (dar Z. P. N.), p. Podgórze.

20. Czytelnia w Mogilanach (dar Z. P. N.), p. Myślenice.

21. Czytelnia w Grajowie (dar Z. P. N.), p. Wieliczka, kierownik Antoni Michalski.

22. Czytelnia w Broszkowicach ad Oświęcim, założona przez I. Koło T. S. L. w r. 1910, kosztem 169 kor. Kierowniczką: p. M. Kacicka.

23. Biblioteka przy szkole ślusarskiej w Sułkowicach, założona w r. 1908, kosztem 205 K 39 h. Kierownik p. inżynier Smreczyński.

D) Czytelnie na Śląsku.

24. Czytelnia w Ustroni, założona w r. 1910, kosztem 115 kor. Kierownik: naucz. tamt. szkoły.

25. Czytelnia w Jaworzu średniem, założona w r. 1910, kosztem 150 kor. Kierownik p. Jan Łysek.

E) Czytelnie w Bośni.

26. Czytelnia w Martinac, założona w r. 1909. Kierownik p. Józef Jamroz.

27. Czytelnia w Rakowac, założona w r. 1909. Kierownik Jan Janeczko.

28. Czytelnia w Devetinie, założona w r. 1909. Kierownik Jan Gąsiecki.

29. Czytelnia w Dubrawie, założona w r. 1909. Kierownik Józef Ryś.

30. Czytelnia w Gumierze, założona w roku 1910, kosztem 100 kor. Kierownik p. Wojciech Kuduk.

SPRAWA SZKÓŁ POLSKICH W BOŚNI.

Na skutek wezwania Rządu przybyli polscy osadnicy w czasie od r. 1890—1905 z różnych stron Galicyi a nawet częściowo i z Królestwa Polskiego do Bośni i usadowili się głównie na wzgórzach między rzekami Vrbasem a Ukriną przyczem za granicę południową wzięto rzeczkę Turjanicę.

Celem osadnictwa było podnieść kulturę i cywilizację kraju; dać tubylczej ludności nauczycieli i wzory nowoczesnego gospodarstwa, nowożytnę uprawy roli i ludzkiego sposobu mieszkania. Osadnikiem więc mógł być tylko ten, kto miał 1200 koron gotówki i który wykazał w sposób niewątpliwy, że jest człowiekiem uczciwym.

Rzecz naturalna, że na osadników przyjmowano nie tylko Polaków, ale także przybyszów innych narodowości, jednak wszystkie rodziny osadnicze innych narodowości nie wynoszą nawet połowy liczby osadników polskich. Osadnikom tym dawano na jedną rodzinę 10—12 ha. obszaru leśnego w dobrach rządowych; przez pierwsze trzy lata zupełnie wolni byli od wszelkich danin i świadczeń na rzecz państwa, na lata zaś następne wyznaczano dzierżawne.

Polska ludność rozmieściła się przeważnie w pięciu powiatach:

1. prnjaworskim,
2. banjaluckim,
3. bosansko-gradyjskim,
4. dervenckim,
5. novi,
6. tesańskim.

Jądro Polski bośniackiej stanowią gminy w powiecie prnjaworskim, drugorzędnie liczne są osady w sąsiednim powiecie banjaluckim i gradyskim, szczuplejszą liczbę osad posiadają powiaty derwencki i tesański.

Miejscowości, w których osiadła polska ludność można podzielić na 3 rodzaje:

a) gminy zupełnie polskie, któremi są dwie wielkie gminy Novi Martinac, (dawniej Kličkovobrd), Rakovac, Kunova, oraz 3 wioski po przeciwnej stronie Vrbasu: Bakinci dolne i górne, Miljewacka Kozara, Celinovac, Smrtici-Palackovic i Kokorski lug;

b) gminy prawie całkiem polskie z bardzo małą domieszką Rusinów, a taką jest Gumjera wielka gmina, w której wedle zapisów statystycznych ma być tylko 69 Rusinów, Dombrova (i dawniej Pastirevo).

c) gminy, gdzie jest polska i ruska ludność w tym samym mniejwięcej stosunku jak 50:50, a takimi są gminy Devetina, Stara Dubrava, Detlak górni.

Gminy pod a i b mają swoich polskich wójtów, zaś gminy ad c mają takie urządzenie, że Polacy Polaka, a Rusini Rusina mają wójtów.

Poczucie narodowe u Polaków w Bośni jest żywe, utrzymują oni stosunki listowne z ojczyzną. Ponieważ jednak w urzędzie i poza urzędem trudno mówić po „bośniacku“, kazanie i nauka szkolna, o ile gdzie jest, tylko po serbsko-chorwacku się odbywa, przeto mowa naszych osadników polskich, zwłaszcza młodszej generacji zaczyna się koszlawić i w tej mowie polskiej słysząc mieszaniny serbsko-polskie.

Osadnicy Polacy są katolikami; katolików Chorwatów mało w ich sąsiedztwie, ci są tylko w Prnjaworze, w Banjaluckiej Kozarze, zresztą osadnicy polscy zdani są na sąsiedztwo prawosławnych Serbów i Muzułmanów.

Najgorsze sąsiedztwo prawosławnych.

Prawda, że ksiądz i kościół zaniedbanie oświatowe do pewnego stopnia usunąć potrafi. Ale jak te stosunki w osadach polskich się przedstawiają? Niemcy pod zagrożeniem przejścia na protestantyzm i Rusini dostali swoich księży. Wprawdzie Rząd w każdej gminie wyznaczył grunt pod kościół i szkołę i odpowiednie obszary lasów dla plebanii i szkoły i na tych miejscach osadnicy polscy pobudowali kaplice lub kościółki. Jedne gminy, jak Prnjawor, Rakowac, Novi Martinac, Devetina, Dubrava, Miljevac, mają już i księży, zaś Gumiera, Bakińce dolne i Celinovac mają kościoły, ale bez księży. Jednak żadna gmina dotychczas nie miała księdza Polaka, tak, że Polacy uczęszczali do kościołów katolickich, ale z duchowieństwem chorwackiem, niemieckiem lub ruskim. Rzecz naturalna, że te stosunki bardzo niekorzystnie wpływają na rozwój oświatowy ludności polskiej i bardzo przyczyniają się do wynaradawiania Polaków w Bośni.

W ostatnich czasach dopiero przy poparciu Exc. Ministra Dr. Bilińskiego, Ks. Józef Zięba, Polak, ze Zgromadzenia Ks. Misyonarzy, objął pieczę duchową nad Polakami osiadłymi w diecezji i okręgu Banjaluka, powiat Prnjawor w miejscowości Dubrawie.

Być może, że to początek dopiero, ale w każdym razie jest to bardzo nieznaczna pomoc ze względu na ilość i rozkład osad polskich.

Długo nie było ani jednej czytelnicy czy biblioteki w koloniach polskich nie mówiąc już o szkołach.

Dopiero dzięki zabiegom I. Koła T. S. L. i pracy W. Pani Celiny Drozdowej ze Sarajewa, założono czytelnice polskie w Rakowac, Martinac, w Devetina, Dubrawa, Miljevac, i Bakińce; czytelnice te w Rakowac, Martinac a zwłaszcza w Devetina, Dubrawa i Bakińcach dość pomyślnie się rozwijają.

Szkół jakichś publicznych z językiem wykładowym polskim wogóle niema, a szkolnictwo odnośnie do polskich osadników

tak się przedstawia, że w przeważnej części polskie dzieci do szkół nie uczęszczają, nie chcąc się uczyć w chorwackim wyłączenie języku.

Celem rozwinięcia szerszej akcji oświatowej w Bośni, przygotował Zarząd I. Koła T. S. L. wszelkie daty statystyczne dotyczące polskiego osadnictwa w Bośni, wygotował memoriał do Wysokiego c. k. wspólnego Ministerstwa skarbu, przedstawiając w nim plan pracy oświatowej I. Koła T. S. L. na terenie bośniackim.

Skutek tego memoriału był taki, że J. E. wspólny Minister skarbu Dr. Biliński zaprosił do siebie do Wiednia Prezydum I. Koła T. S. L. w osobach p. Witolda Ostrowskiego i Piotra Wielgusa, chcąc osobiście z nimi sprawę akcji I. Koła T. S. L. zbadać, ocenić, a następnie swoje wypowiedzieć zdanie.

Delegaci I. Koła T. S. L. na wyznaczonej im na dzień 12 stycznia 1913 audyencji przedstawili J. E. Dr. Bilińskiemu, a następnie wskazanemu przez J. E. Dr. Bilińskiego szefowi sekcji, J. E. Taloczy'emu i Radcy rządowemu P. Zarewiczowi wszystkie przez się wydobyte daty i cały plan pracy oświatowej.

J. E. Minister Dr. Biliński żywo sprawą się zainteresował, a poinformowany z naszej petycji tudzież ze sprawozdania Rządu krajowego, który za podstawę swego sprawozdania przyjął naszą właśnie petycję i daty tamże podane, przyrzekł całej pracy oświatowej wydatne poparcie. Jak finansowo to poparcie się przedstawi, dziś jeszcze nie wiadomo, ale już teraz uzyskaliśmy to, że przyrzeczono:

1. udzielić w zasadzie zezwolenia T. S. L. na rozwinięcie działalności oświatowej na terenie bośniackim;

2. przyznać założyć się mającym przez T. S. L. polskim szkołom prawo publiczności, udzielić zezwolenia na zakładanie kursów analfabetów, na ustanowienie nauczyciela wędrownego, tudzież inspektora Polaka dla szkół T. S. L. założyć się mających;

3. udzielić delegatowi T. S. L. listy polecające do krajowych władz bośniackich tak, że w krótkim już czasie delegat T. S. L. wyjedzie do Bośni, by tam na miejscu poczynić przygotowania celem założenia szkół polskich z prawem publiczności i już z początkiem roku szkolnego 1913/1914 takie szkoły w Bośni zostaną otwarte.

Przy sposobności tej delegacji udzielił nam szef sekcji J. E. Taloczy na skutek wyraźnego polecenia J. E. ministra dra Bilińskiego, urzędowe sprawozdanie Rządu krajowego w Bośni, odnośnie do osadnictwa polskiego tamże, tudzież t. zw. naukowy plan kompromisowy, który jest na razie projektem, a który wprowadzić należy w zakładać się mających szkołach polskich, bo przy takim tylko planie, szkoły te uzyskalyby i prawo publiczności i mogłyby być na etat krajowy przejęte.

Wprawdzie wedle informacji delegatom udzielonych, Rząd

krajowy — w razie, gdy ten plan naukowy zostanie zatwierdzony i projekt stanie się ustawą — obowiązany będzie urządzić i utrzymywać szkoły polskie na takim kompromisowym planie oparte, atoli ta akcja Rządu krajowego, ma być rozłożona na lat kilkanaście czy kilkadziesiąt, a tymczasem polscy osadnicy, jak widać z urzędowego, a Kołu I. T. S. L. udzielonego sprawozdania, wszelkich pozbawieni są szkół.

To też Zarząd I. Koła chce w każdej większej gminie urządzić polską szkołę ludową na takim planie kompromisowym już opartą, by w ten sposób z jednej strony dać polskim osadnikom szkoły z językiem wykładowym polskim, a z drugiej strony stworzyć podstawę, by Rząd krajowy w Bośni szkoły te mógł na swe przejmować utrzymanie, a I. Koło T. S. L. i kraj nasz z czasem zwalniać od ciężarów, na tego rodzaju szkoły położonych.

W ten sposób możnaby w kilku, a co najwyżej kilkunastu latach we wszystkich gminach polskich szkoły polskie pozakładać i pracę przez Rząd krajowy na lat kilkadziesiąt rozłożoną, przyspieszyć o lat kilkanaście.

W tym też duchu działając, Zarząd I. Koła T. S. L. już nawiązał rokowania z ks. Józefem Ziembą ze Zgromadzenia XX. Zmartwychwstańców i przy pomocy tegoż założył szkołkę prywatną w Dubrawie p. Prnjavor. Jest to na razie szkołka prywatna, licząca chłopców 29, dziewcząt 26, atoli z dniem 1-go września 1913 r. będzie szkoła ta zorganizowana, na planie kompromisowym oparta, a wobec tego uzyska prawo publiczności.

Do szkółki tej dostarczył Zarząd I. Koła T. S. L. odpowiednią liczbę elementarzy i biblii, a niezależnie od tego tamtejszej polskiej ludności przesłano również znaczniejszą liczbę elementarzy, biblii i kalendarzy.

Druga natomiast nasza w Bośni polska szkoła początkowa w Bakińcach Dolnych, założona jeszcze przed wygotowaniem szkolnego projektu kompromisowego, na postanowieniach kompromisowego planu naukowego opartą być nie mogła, lecz jedynie oparta jest na takim planie, jaki w danych stosunkach najpraktyczniejszym się okazał.

Kierowniczką tej szkoły jest nauczycielka Marya Słowikówna. Przedłożone przez nią sprawozdanie w roku 1912 o postępie tej polskiej szkoły tak się przedstawia:

„Od kwietnia 1911 roku zaczęła się nauka w Bakińcach Dolnych. Do tego czasu, t. j. do listopada 1912 r. trwała nauka siedemnaście miesięcy, w ciągu tego czasu skończyły dzieci „Elementarz i rachunki“ i „Szkółkę część II.“ całkiem skończyliśmy. Rachunki cztery działania do stu (100). Mały katechizm za miesiąc cały będą wiedzieć na pamięć. Dnia 27 października br. odbyła się pierwsza komunія św. dzieci szkolnych w naszej kaplicy, której udzielił ksiądz z sąsiedniej wioski Machowlanów. Dzieci przystąpiło w liczbie osiemnastu, po nabożeństwie sam ksiądz dzieci

nasze odfotografował, dziewczęta w białych sukniach, przybrane mirtem.

Książd przez całą naukę t. j. w ciągu siedmnastu miesięcy był dwa razy w szkole i z religii dawał pytania po chorwacku, dzieci odpowiadały po polsku.

Postęp w nauce był dnia 30 czerwca 1912 r. następujący:

Stopień bardzo dobry otrzymało 9 uczniów.

Stopień dobry otrzymało 11 uczniów.

Stopień dostateczny otrzymało 9 uczniów.

Do wakacyi roku szkolnego 1911/12 uczęszczało trzydzieści dzieci na naukę.

W roku szkolnym 1912/13 jest zapisanych 27 i wszyscy regularnie uczęszczają, to jest drugi rok nauki ukończony.

Na pierwszy stopień, t. j. pierwszy rok nauki jest 11 zapisanych i także uczęszczają regularnie od 1-go października b. r. Wszystkich razem uczęszcza b. r. 38 uczniów i uczenic.

Na pierwszy rok nauki mogłoby więcej dzieci uczęszczać, rodzice są mało dbali o swe dzieci. Co gorsze jest to, że ludzie są małej wiary. Jeden z gospodarzy wymyślił sobie, że Bank galicyjski dał zapomogę dla Bakińców, a po roku sądownie z każdego gospodarza będą te kosza ściagać, taką wiadomość szerzy wśród ciemnych ludzi, niektórzy a jest ich nie wielu, wierzą w to mocno i dzieci do szkoły zapisać nie chcą.

Żadne tłumaczenie im nie pomaga.

Od 1 października 1912 r. uczęszczało 28 uczniów do szkoły wspomnianej.

Przedstawione wyniki pracy oświatowej na stosunkowo liczną ludność polską w Bakińcach, nie są takie, jakichby się spodziewać należało, jednak należy uwzględnić, że to dopiero pierwszy krok w Bośni zrobiono i Bakińce dolne są tą pierwszą placówką, z której I. Koło T. S. L. swą oświatową działalność na wszystkie sąsiednie gminy zamierza rozszerzyć.

W roku przyszłym dopiero będzie można znaczniejszymi się poszczycić postępami pracy oświatowej w Bośni, zwłaszcza, że komisya bośniacka, na czele której stoi sam prezes i w skład której wchodzi pp. Wielgus i ks. Piechnik, a z poza wydziału prof. Magiera, daje najlepszą rękojmię, że sprawa polskich w Bośni osadników w dobrych spoczywa rękach i że nasi bracia w Bośni, przez długie lata zapomniani, wkrótce już polski kościół i polską szkołę we wszystkich większych gminach na stałe dostaną tak, że w Bośni nowa polska odrośnie latorośl.

SPRAWOZDANIE KOMISYI PRZEDSIĘBIORSTW.

Skład komisyi:

Przewodniczący: Edmund Piechnik.

Sekretarz: Tadeusz Piotrowski.

Członkowie: Ludwik Jachymiak, Dr. Stefan Góra, Dr. Ryszard Reiner, Juliusz Knapiński, Henryk Kopytkiewicz, Franciszek Kostecki, Stanisław Krzaczynski, Jan Krzyżanowski, Karol Rykała, Leon Szkocki, inż. Till Stanisław, inż. Uderski Edward, inż. Zeleński Stan. G.

Statystyka członków.

Energiczne zabiegi celem zwiększenia dochodu z wkładek członków nie pozostały bez rezultatu.

Uwidoczni to następujące zestawienie:

W roku	I l o ś ć c z ł o n k ó w		Dochód z wkładek
	zwyczajnych	wspierających	
1909	709	142	K. 2024.—
1910	729	269	K. 3628.—
1911	708	381	K. 5002.—
1912	804	527	K. 6005'32

Wyniki tych zabiegów nie odpowiadają zamierzeniom; z zestawienia jednak powyższego widać, że dochód z tej rubryki wzrasta stale.

Miedzy innymi wpisali się, dzięki zabiegom artysty teatru miejskiego p. Maryana Jednowskiego, artyści tego teatru in corpore; również za staraniem p. Dra Ryszarda Reintera pozyskało Koło wiele członków czytelnii towarzyskiej, w której grupuje się inteligencja izraelicka. Wiele też osób, będących dotąd jako członkowie zwyczajni (wkładka 2 kor. rocznie) wpisało się na członków wspierających (wkładka 12 kor. rocznie).

Loterya spożywcza.

Przedsiębiorstwa, urządzone tradycyjnie przez Koło, cieszyły się niesłabnącem powodzeniem, a w zyskach okazują przyrost w porównaniu z latami poprzednimi.

Należy na pierwszym miejscu w ich rzędzie podnieść loteryę spożywcza, urządzaną stale w czasie przedwielkanocnym. Urządzeniem loteryi, jak w latach ubiegłych, zajmował się Komitet Pań z JWPanią Prezydentową Juliuszową Leową na czele. Dzięki niezmordowanemu poświęceniu i pracy komitetu Pań — loterya spo-

żywcza rokrocznie pochlubić się może coraz większą kwotą czystych zysków i należy do najudatniejszych w Krakowie.

Niemalą też przyczyniła się do pomyślnego wyniku loteryi ofiarność społeczeństwa, które zasiłło loteryę darami zarówno w naturaliach jak i w gotówce.

Skarbonki obnośne.

Pomyślny wynik zanotować można w tym roku w składkach do skarbonek obnośnych. Zmiana osoby jednego kursora, oraz ścisły regulamin dla obu zbierających kursorów, wyszły tej akcji na dobre, spowodowały wzrost składek.

Zestawienie składek, zebranych przez kwestorów do skarbonek obnośnych.

Rok 1900		K	5.189.64
" 1901		"	3.999.13
" 1902		"	3.623.69
" 1903		"	2.529.49
" 1904		"	3.040.63
" 1905		"	4.700.32
" 1906		"	8.317.43
" 1907		"	8.715.55
" 1908		"	8.578.94
" 1909		"	8.127.01
" 1910		"	9.996.59
" 1911		"	8.922.58
" 1912		"	9.538.62
Razem			K 85.299.62

Skarbonki stałe.

Jak widać z zamknięcia rachunkowego, wzrósł znacznie dochód ze składek do skarbonek stałych, umieszczonych po różnych instytucjach oraz lokalach publicznych.

Ze skarbonek tych Koło I. otrzymało w roku 1912 pokązną kwotę 1.702 K. 23 h.

Zasługa to w większej części członka Wydziału Koła I. p. Lesława Rzewuskiego, stałego opiekuna tych skarbonek, który wiele czasu poświęca, by w jak najdalszych zakątkach miasta nasze znajdowały się skarbonki i zachęca przytem chętnych ofiarodawców wprost do emulacyi w gromadzeniu pieniędzy w skarbonkach.

Wycieczki statkami na Bielany.

Mniej natomiast pomyślny wynik finansowy przyniosła wycieczka statkami. To niepowodzenie położyć się musi wyłącznie na karb niepomyślnej aury. Urządzona następnie dla powetowania

strat wycieczka do Tyńca w dzień św. Piotra i Pawła, nie udała się również finansowo wskutek złego stanu wody i utrudnionej tem żeglugi. Zarząd Koła pomimo niepomysłnych, atmosferycznych warunków, wyszedł jeszcze ze zyskiem w kwocie 625²⁴ K. a to dzięki obywatelskiemu postąpieniu przedsiębiorstwa, wynajmującego statki, Wnej firmie Fussman i Kenner.

Kupony rabatowe i bloczki kupieckie.

Zmniejszył się też dochód z kuponów rabatowych i bloczków kupieckich. Ten ubytek stoi najprawdopodobniej w związku z ogólną depresją finansową. Może pomysłniejsze widoki w r. 1913 pozwolą rozszerzyć i ożywić akcyę w tym kierunku.

Wydawnictwa.

Nowej akcyi wydawniczej komisya nie podejmowała i w roku bieżącym. Minimalny dochód, osiągnięty w tej gałęzi, to wpływy z wydawnictw dawniejszych.

Loterya artystyczna.

Komisya urządziła w r. 1912 dwa nowe przedsiębiorstwa, zainicjowane w r. 1911, a to loteryę artystyczną i kinoteatr T. S. L.

Loterya artystyczna nie zawiodła oczekiwań. Oprócz dochodu odpowiadającego preliminarzowi, dała ona trwałe walory. Przez sprawną organizacyę i dotrzymanie terminu losowania, dobór prawdziwie artystycznych fantów, utrwaliła ona dobrą opinię przedsiębiorstw, urządzonych przez nasze Koło i zdobyła sobie przychylność i uznanie publiczności naszej.

Kinoteatr T. S. L.

Szukając nowych źródeł dochodu, koniecznych wobec wzrastających ciągle wydatków Koła, przyszła komisya na myśl urządzenia kinoteatru. Przykłady innych miast, w których kinoteatry cieszą się trwałem powodzeniem i znaczne dają przedsiębiorcom dochody, była argumentem, że ta myśl się przyjęła i znalazła wyraz swój w uchwale pełnego Zarządu Koła. Nie zapoznawano przytem, że Koło nie ma żadnych funduszów na zrealizowanie tego projektu, dalej, że prowadzenie kinoteatru we własnym zarządzie, wymaga fachowej znajomości rzeczy, której nie posiadał żaden członek Zarządu, a i będzie utrudnione kolegiatnym ustrojem Zarządu.

Trudności tych jednak nie uważał Zarząd Koła za niezwalczane. Brakowi funduszów, specyalnie na ten cel przeznaczonych, można było zaradzić po części przez zaliczkowanie z dochodów bieżących, częściowo w drodze kredytu, czy to w drodze pożyczki, czy też przez odroczenie wypłat za przedmioty i usługi, potrzebne przy urządzeniu kinoteatru. Amortyzacya zaś nie byłaby trudną wobec spodziewanych dochodów.

Rozważywszy te wszystkie argumenty, postanowił Zarząd Koła przystąpić do założenia kinoteatru. Wdrożono przede wszystkim kroki o uzyskanie koncesyi na prowadzenie kinoteatru, którą dzięki Eks. Panu namiestnikowi Dr. Bobrzyńskiemu, Koło nasze, jedno z pierwszych w kraju instytucyi, otrzymało.

Największe trudności nastroczała sprawa wynajmu i adaptacyi odpowiedniego lokalu, któryby odpowiadał policyjno-budowlanym wymogom. Ostecznie udało się nam wynająć lokal w pryncypalnej dzielnicy nawet, położony przy ul. Podwale 6, którego adaptację przyjęli na swoje koszta, za odpowiednim zwrotem w formie podwyższonego czynszu, właściciele realności Wni Pp. poseł Jan Fedorowicz i radca miejski Wandalin Beringer.

Na barkach Koła spoczęło tylko wewnętrzne urządzenie lokalu.

Sprawą zrealizowania kinoteatru zajmował się wybrany przez Zarząd Koła Komitet, złożony z przewodniczącego Zarządu Koła Witolda Ostrowskiego, inż. Edwarda Kosteckiego i inż. Stanisława Żeleńskiego.

Techniczne kierownictwo całej budowy prowadził skarbnik Koła inż. Kostecki, który w czasie wakacyjnym z pełnem poświęceniem, oddał się sprawie realizacyi kinoteatru.

Za zobowiązania Koła względem dostawców, dali osobistą porękę członkowie wydziału Koła, tworzący Komitet wykonawczy a wyżej wymienieni.

Wykonanie dostaw do urządzenia kinoteatru, których koszt łączny wynosił około 25 tysięcy koron, powierzono wyłącznie krajowym firmom.

Kinoteatr otwarto w dniu 30 października 1912 uroczystem przedstawieniem dla zaproszonych gości, wśród których nie brak było najwybitniejszych osobistości naszego Grodu.

Kierownikiem odpowiedzialnym ustanowił Zarząd Koła skarbnika, inżyniera Edwarda Kosteckiego, administracyę powierzono członkowi Wydziału, p. J. Sokulskiemu. Nadzór z ramienia Zarządu sprawować miała osobna Komisya, złożona z pp. E. Kosteckiego, S. Krzaczynskiego, dr. Wasunga, E. Uderskiego, St. Żeleńskiego.

Zadaniem tej Komisyi było kontrolowanie programów, kontrola całego aparatu administracyjnego i usuwanie okazujących się usterek, czy to w drodze porozumienia się z kierownikiem, czy też, o ile chodziło o sprawy ważniejsze, przedstawianie swych spostrzeżeń i wniosków Zarządowi Koła.

Początki kinoteatru wykazywały pewne niedostatki, które w miarę wzrastającego doświadczenia, powoli znikwały.

Zarząd Koła niezapomniał też, że celem Towarzystwa jest działalność oświatowa. Pragnął i pragnie również przez kinoteatr działać kształcąco. Obok przedstawień o celach wyłącznie zarobkowych, próbował urządzać dla młodzieży po cenach znacznie niższych, przedstawienia o charakterze czysto kształcącym.

Próby takich przedstawień nie zostały uwieńczone dodatnim rezultatem. Te jednak bezowocne starania nie powinny zrażać na przyszłość. Żywić też należy nadzieję, że Zarząd, któremu Walne Zgromadzenie powierzy prowadzenie spraw Koła na rok 1913, nie spuści z oka tej sprawy i gdy kinoteatr stanie na silniejszym gruncie, powróci do tej myśli czy w tej czy w innej formie.

Stereoglob.

Zarząd Koła przygotował też urządzenie w r. 1913 stereoglobu (photoplasticum). Spodziewany zysk z tego przedsięwzięcia, w pierwszym roku naturalnie bardzo minimalny, przewidziany jest już w budżecie na rok 1913.

SPRAWOZDANIE FINANSOWE.

Ze względu na zwiększenie agend rozdzielono je w ten sposób, że prowadzenie rachunkowości i ogólna administracja spoczywała w wytrawnych rękach inż. Edwarda Kosteckiego, który z pełnem poświęceniem sił i czasu spełniał liczne obowiązki, z temi czynnościami połączone.

Nadzór nad kursorami zbierającymi datki do skarbonek obnośnych i obrachunki z nimi sprawował zastępca skarbnika p. Tadeusz Siedlecki.

Prowadzenie rachunkowości i kasowości szło torem, wytkniętym przez komisję skarbową w r. 1911.

P. Karolowi Haraschinowi przekazano prowadzenie ewidencji członków, czuwanie nad ściąganiem wkładek i odbiór wpływów z tego tytułu od kursora.

Wływy kasowe wpływały głównie za pośrednictwem Filii Akc. Banku Związkowego dla stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych, z którymi zostajemy w rachunku bieżącym.

Dochody z subwencji wzrosły w porównaniu z r. 1911., a nawet nie są o wiele niższe od preliminarzowych mimo, że jeszcze w r. 1912. nie otrzymaliśmy subwencji na akcję oświatową w Bośni od c. i k. Ministerstwa Wspólnego Skarbu. W r. 1912., nie udało się jeszcze rozwinąć w Bośni szerzej zakreślonej akcji, to też brak subwencji na ten tytuł równoważy się z brakiem preliminarzowego wydatku w kwocie również 10.000 kor.

Spis otrzymanych subwencji i darów znajduje się w osobnem zestawieniu.

Nie dopisała przeważna część Kół T. S. L. przyczyniających się do utrzymania szkoły w Jaworzu średnim. Jedynie tylko Koło T. S. L. w Wadowicach dotrzymało ściśle swego zobowiązania;

inne Koła zaległy z częściami deklarowanych udziałów mimo, żeśmy niejednokrotnie w ciągu roku przypominali im ich zaległości.

Stagnacja kredytowa uniemożliwiła zaciągnięcie pożyczki na budynek szkoły w Maryańskich Górach; będzie to koniecznością w r. 1913.

Wpływy z przedsiębiorstw omówiła w swem sprawozdaniu Komisya przedsiębiorstw.

Wskutek składania funduszków Koła w Filii Akc. Banku Związkowego dla stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych z odsetek uzyskało Koło dochód 472 kor. 17 hal.

Wydatki poczynione w r. 1912. ogólnie odpowiadają preliminarzowym. Koszt skarbonki obnośnej wzrósł w tym roku wskutek przyjęcia nowego kursora i konieczności stąd wynikającej umundurowania go.

Komisya skarbowa spółdziałała przy pracach około założenia kinoteatru. Z jej pomocą przeprowadzono kalkulację finansową. Ona też była pomocną przy założeniu ksiąg rachunkowych dla tego przedsiębiorstwa.

Z chwilą otwarcia kinoteatru przedsiębiorstwo to wyodrębniło się zupełnie. Podlegając osobnemu kierownikowi uzyskało administracyjnie zupełną samodzielność. Tylko coroczny czysty zysk ma ono przelewać do kasy Koła. Naturalne ustalenie kwoty czystego zysku podlegać będzie kontroli skarbnika Koła i Komisji skarbowej.

Za dwa miesiące r. 1912., przez które kinoteatr funkcyonował, uzyskano zysk podany w zamknięciu rachunkowem; zysk ten obrócono na częściową amortyzację wkładów.

W sprawozdaniu Komisji skarbowej należy też omówić i uzasadnić budżet na rok 1913., który Zarząd Koła przedkłada Walnemu Zgromadzeniu.

Dochody z wkładek członków i z przedsiębiorstw preliminarzowane są bardzo ostrożnie. Pomimo stałej tendencji do wzrostu tych tytułów dochodów, trzymał się Zarząd Koła przeciętnych lat ostatnich, pozwalając sobie tylko na nieznaczne podwyżki.

I tak przy pozycyi przedsiębiorstw preliminarzowano dochód z wycieczek statkami niżej niż w roku 1912., doświadczenie bowiem smutne tego roku wykazało, że nie zawsze liczyć można na pomyślną aurę, a i inne względy nie pozwalają liczyć w roku 1913. na podwyższenie zysku w tej pozycji.

Preliminarzowany dochód z kinoteatru odpowiada kalkulacyi bardzo szczegółowej, a ostrożnej, poparty doświadczeniem tych miesięcy, przez które kinoteatr już był w ruchu.

Preliminarzowana suma subwencji jest zupełnie prawie zapewniona.

Mieszczą się w niej w przeważnej części pozycye stale co rok się powtarzające lub subwencye już na r. 1913. przyznane:

co do reszty opiera się Zarząd na zapewnieniach, dających prawie pewność urzeczywistnienia.

Wzrost wydatków świadczy tylko o powodzeniu i rozwoju działalności Koła. Preliminowane zwiększenie wydatków na kursa analfabetów odpowiada zamiarom Zarządu, by akcją walki z analfabetyzmem objąć wszystkie dzielnice przyłączone do Krakowa.

W dziale wydatków na szkoły ludowe i ochronki na kresach nie ma takich zamiarów ekspansji.

Wydatki na szkołę w Maryańskich Górach ulegają podwyższeniu. Wykończony budynek szkolny wymaga wyposażenia wewnętrznego, odpowiedniego do swego wyglądu. Zachodzi też potrzeba uzupełnień otoczenia, jak np. osztachetowania, urządzenia boiska dla ćwiczeń gimnastycznych itp.

Wydatki na szkołę w Radwanicach oraz na ochronki w Maryańskich Górach i Witkowicach nie odbiegają od wydatków w r. 1912.

Zarząd Koła uważając za sprawę pierwszorzędnej wagi kształcenie polskich przemysłowców i kupców na kresach, nie mogąc jednak wiele funduszy tej sprawie poświęcić, chce dać jednak przyszłemu Zarządowi fundusze na subwencyonowanie na kresach szkół zawodowych i proponuje podwyższenie odnośnej pozycji w budżecie na rok 1913.

Przypuszczać należy, że na tego rodzaju akcję będzie można uzyskać specjalne subwencje i w miarę wyniku tych starań akcję tę rozszerzyć.

Uzasadnienie wydatku zwiększonego na akcję w Bośni znajduje się w sprawozdaniu odnośnej Komisji.

Zwiększył się wydatek na lokal wskutek tego, że od 15 stycznia 1913 został wynajęty na cele Koła lokal nieco większy; to pociągnie za sobą większe wydatki na czynsz, opał i oświetlenie.

Konieczność powiększenia lokalu idzie w parze z rozszerzeniem działalności Koła, zwiększeniem personelu, potrzebę intensywniejszej pracy Zarządu.

Wobec zaciągniętych pożyczek przewidzieć należało w wydatkach odsetki i raty amortyzacyjne.

Inne bliżej nie omówione wydatki odpowiadają w części przyjętym stale zobowiązaniom, n. p. stypendyum bialskie i utrzymanie wychowanka ze Spiżu, lub też odpowiadają koniecznym, bieżącym potrzebom.

**Zamknięcie
kasowe i rachunkowe
za r. 1912.**

100.000.00

ANON. KONTA

ANON. KONTA
ANON. KONTA

ANON. KONTA
ANON. KONTA

ANON. KONTA
ANON. KONTA

PRZYCHÓD.

PRZYCHODY I ROZCHODY

	kor.	kor.
1. Pozostałość z roku 1911		8205·55
2. Wkładki członków:		
a) zwyczajnych	1361·82	
b) wspierających	4643·50	6005·32
3. Dary i nadatki przy wkładkach:		
a) dary ogólne (wykaz L. 1.)	273·92	
b) dary na budowę szkoły w Maryańskich Górach (wykaz L. 2.)	3601·32	
c) nadatki członków zwyczajnych (wykaz L. 3.)	40·—	3915·24
4. Składki okolicznościowe (wykaz L. 4.)		303·42
5. Subwencje:		
a) subwencje różnych instytucji (wykaz L. 5.)	27.051·22	
b) udziały Kół T. S. L. na szkołę Związkową w Jaworzu (wykaz L. 6.)	2500·—	29.551·22
6. Skarbonki obnośne (wykaz L. 7.)		9538·62
7. „ stałe (wykaz L. 8.)		1702·23
8. Kupony rabatowe (wykaz L. 9.)		133·65
9. Bloki kupieckie		150·20
10. Wydawnictwa		5·—
11. Przedsiębiorstwa:		
a) loterya spożywcza	4594·09	
b) loterya artystyczna	2917·41	
c) wycieczka statkami	934·68	
d) Kinoteatr	19.779·20	
e) odznaki członków Koła	5·20	28.230·58
12. Odsetki z lokacji kapitału		472·17
13. Różne dochody		83·08
14. Pożyczka hipot. na budynek szkolny w Leszczynach		20.000·—
15. Pożyczka budowlana		54.000·—
		<u>162.296·28</u>

ZARZĄD KOŁA:

Witold Ostrowski,
przewodniczący.

Edward Kostecki,
skarbnik i prowadzący księgi.

Adam Bielecki,
sekretarz.

KOŁA W ROKU 1912.

ROZCHÓD.

	kor.	kor.
1. Szkoła analfabetów w Krakowie:		
a) wynagrodzenie nauczycieli	600·—	
b) usługa szkoły i wydatki kancelaryjne	143·—	
c) nagrody dla uczniów	35·37	778·37
2. Szkoły kresowe:		
a) w Jaworzu średniem na Śląsku	9356·36	
b) w Maryańskich Górach na Morawach	10.515·51	
c) w Radwanicach na Śląsku	10.102·93	
d) w Witkowicach na Morawach	441·65	30.416·45
3. Ochronki kresowe:		
a) w Maryańskich Górach	1823·96	
b) w Witkowicach	2609·96	4433·92
4. Czytelnie i wypożyczalnie książek		1034·57
5. Zakupno kalendarza „Rola”		165·01
6. Stypendyum bialskie		100·—
7. Dar Grunwaldzki: 2 rata z deklarowanych 2000 K.		400·—
8. Zasiłek dla Koła w Horodence		10·—
9. Subwencja dla szkół uzupełn. przemysł. na Śląsku i Morawach		1300·—
10. Zarządowi główn. T. S. L. 250/0 od wkładek za r. 1911		1250·50
11. Koszta przedsiębiorstw:		
a) Loterya spożywcza	474·37	
b) Loterya artystyczna	374·89	
c) wycieczka statkami	309·44	
d) Kinoteatr	19.753·90	20.912·60
12. Administracja:		
a) koszt ściągania wkładek	732·05	
b) konserwacja skarbonek	66·28	
c) płaca urzędnika kancelaryjnego	746·—	
d) czynsz za lokal, usług, opał, światło	812·14	
e) wydatki biura, portorya i t. p.	1170·24	
f) zakupno inwentarza biurowego	130·95	
g) druk i klisze do sprawozdania rocznego	559·25	4216·91
13. Koszta skarbonek obnośnych		1844·76
14. Odpisy na rachunek roku 1911		1050·47
15. Odsetki od długów hipotecyjnych		1430·17
16. Budowa szkoły w Maryańskich Górach		74.000·—
17. Pozostałość na r. 1913		18.952·55
		<u>162.296·28</u>

KOMISYA REWIZYJNA:

Karol Rolle. Michał Konopiński. Stanisław Bodyński. Bolesław Bauman.
Klaudysz Dębicki.

BILANS KOŁA Z DNIEM 31 GRUDNIA 1912.

STAN CZYNNY		kor.
1. Gotówka w kasie		6357·14
2. Budynek szkolny w Maryńskich Górach		89.299·21
3. Wartość wydawnictw		482·31
4. Wartość odznak		133·20
5. Dłużnicy		20·—
		96.291·86
STAN BIERNY		
1. Zarząd Główny T. S. L. Rachunek bieżący		3339·31
2. Długi hipoteczne		20.000·—
3. Pożyczki budowlane		54.000·—
		77.339·31
ZESTAWIENIE.		
Stan czynny		96.291·86
Stan bierny		77.339·31
Majątek Koła		18.952·55

RZUT OKA NA DOTYCHCZASOWĄ DZIAŁALNOŚĆ I KOŁA T. S. L. W KRAKOWIE.

Rok	Liczba członków	P R Z Y C H Ó D							
		Fundusz bieżący Koła							
		Wkładki członków		Subwen-cye		Inne przy-chody		Razem	
		K	h	K	h	K	h	K	h
1894	553	1196	80	—	—	677	72	1867	92
1896	443	936	40	—	—	1181	78	2118	18
1897	439	1580	80	—	—	1172	03	2752	83
1899	466	954	—	400	—	295	90	1649	90
1900	456	723	—	400	—	5001	23	6124	23
1901	451	649	—	300	—	4003	51	4952	51
1902	442	695	—	800	—	3519	55	5014	55
1903	427	880	—	1200	—	3541	69	5541	69
1904	539	868	—	1342	—	4066	27	6279	27
1905	560	994	—	1100	—	5350	—	7444	—
1906	578	1108	—	1350	—	10411	28	12869	28
1907	613	1137	—	1000	—	13237	11	15374	11
1908	775	1128	—	1991	50	8572	87	11692	37
1909	886	2024	—	1200	—	15845	94	19069	94
1910	1112	3628	—	6913	21	22128	11	32669	32
1911	1202	5002	—	11870	52	29993	57	46866	09
1912	1335	6005	32	29551	22	118534	19	154090	73
Budżet na rok 1913	—	6600	—	29750	—	135000	—	171350	—

STRAZZA ZAMKNIĘCIA Z DNIA 31 GRUDNIA 1912.

Rachunek	Cyfry obrotu		Rach. bilansu		Rach. strat i zysków	
	Winien	Ma	Winien	Ma	Winien	Ma
wkładek członków zwyczajnych . . .		1361 82			1361 82	
wkładek członków wspierających . . .		4643 50			4643 50	
darów		3915 24			3915 24	
składek okolicznościowych		303 42			303 42	
subwencji		29.551 22			29.551 22	
skarbonek stałych	66 28	1702 23			1635 95	
skarbonek obnośnych		9538 62			9538 62	
kuponów rabatowych		133 65			133 65	
bloków kupieckich	475 32	625 52			150 20	
wydańnictw	506 96	29 65		482 31	5	
kosztu zbierania wkładek	732 05					732 05
kosztu skarbonek obnośnych	1844 76					1844 76
kosztu lokalu	812 14					812 14
wynagrodzenia urzędnika kancelaryjn. .	746 —					746 —
wydatków biura	1860 44					1860 44
wynagrodzenia nauczycieli w szkole analfabetów	600 —					600 —
wydatków na szkołę analfabetów . . .	178 37					178 37
czytelní i wypożyczalni	1034 57					1034 57
szkoły w Jaworzu średniem	9356 36					9356 36
" w Maryańskich Górach	10.515 51					10.515 51
" w Radwanicach	10.102 93					10.102 93

szkoły w Witkowicach	441 65					441 65
ochronki w Maryańskich Górach . . .	1823 96					1823 96
" w Witkowicach	2609 96					2609 96
loteryi spożywczej	474 37	4594 09			4119 72	
wycieczki statkami	309 44	934 68			625 24	
loteryi artystycznej	374 89	2917 41			2542 52	
budowy szkoły w Maryańskich Górach	89.361 21	62 —		89.299 21	472 17	
odsetek z lokacy kapitałów		472 17				
Zarządu Głównego T. S. L.	33.302 28	36.641 59	3339 31			
zasilków Kołom	10 —					
dłużników	90 —	70 —		20 —		
subwencji dla szkół uzupełniających .	1300 —	83 08			83 08	
różnych dochodów						
stypendyum bialskiego	100 —					
daru grunwaldzkiego	400 —					
podatku Zarządowi Głównemu	1250 50					
kasy	75.443 13	69.085 99		6357 14		
kinematografu	53 70	79 —			25 30	
odznak	180 —	52 —			5 20	
kalendarza „Rola”	207 11	42 10		133 20		
odsetek od długów hipotecznych . . .	1430 17					
długów hipotecznych		20.000 —	20.000 —			
pożyczek budowlanych		54.000 —	54.000 —			
strat i zysków	1050 47	8205 55	18.952 55		8205 55	
Czysty majątek						
249.044 53	249.044 53		96.291 86	96.291 85	67.317 40	67.317 40

PRZYCHODY

BUDŻET KOŁA

	kor.	kor.
1. Pozostałość kasowa z roku 1912		6.357·14
2. Wkłady członków a) zwyczajnych	1.600·—	
b) wspierających	5.000·—	6.600·—
3. Subwencje spodziewane od różnych władz i instytucji		29.750·—
4. Udziały Kół T. S. L. na szkołę Związkową w Jaworzu		
a) Koło Pań Kraków	2.000·—	
b) Koło Rzeszów	1.200·—	
c) Koło Tarnów	1.200·—	
d) Koło Bochnia	200·—	
e) Koło Wadowice	300·—	4.900·—
5. Dary, subwencje i inne dochody na budowę szkoły w Maryańskich Górach:		
a) Rata za rok 1913 subwencji z Daru grunwaldzkiego	5.000·—	
b) Raty za rok 1911 i 1912 daru cechu rzeźników i masarzy w Krakowie zdeklarowanych Kor. 2.000	800·—	
c) Sejm galic. tytułem zwrotu pożyczki hipotecznej, zaciągniętej na szkołę w Leszczycach	20.000·—	
d) Pożyczka weksłowa	10.000·—	
e) Pożyczka hipoteczna	50.000·—	
f) Inne dochody	500·—	86.300·—
6. Dary i składki okolicznościowe		500·—
7. Skarbonki stałe		1.700·—
8. Skarbonki obnośne		9.500·—
9. Kupony rabatowe		100·—
10. Bloki kupieckie		600·—
11. Wydawnictwa		100·—
12. Przedsiębiorstwa		31.300·—

177.707·14

NA ROK 1913.

ROZCHÓDY

	kor.	kor.
1. Szkoła analfabetów: a) w Krakowie	800·—	
b) w gminach podmiejskich	700·—	
c) w Maryańskich Górach	300·—	
d) w Radwanicach	300·—	
e) w Jaworzu	240·—	2.340·—
2. Szkoły ludowe na Śląsku i Morawach:		
a) w Jaworzu	7.433·—	
b) w Maryańskich Górach	15.646·—	
c) w Radwanicach	11.001·—	34.080·—
3. Ochronki kresowe: a) w Maryańskich Górach	1.820·—	
b) w Witkowicach	2.600·—	4.420·—
4. Szkoły uzupełniające przemysłowe na Śląsku i Morawach		1.500·—
5. Czytelnie i wypożyczalnie		1.000·—
6. Odczyty popularne		250·—
7. Stypendyum białskie		100·—
8. Akcja oświatowa na Spiżu		2.000·—
9. " " w Bośni		10.000·—
10. 25% od wkładek Zarządowi Głównemu T. S. L.		1.650·—
11. 10% " " Związkowi okręgowemu		330·—
12. Koszt skarbonki obnośnej		1.800·—
13. Koszt ściągania wkładek		800·—
14. Konserwacja skarbonek		100·—
15. Druk książek blokowych		400·—
16. Rata za r. 1913 Daru Grunwaldzkiego		400·—
17. Administracja: a) czynsz za lokal	840·—	
b) opał, światło i usługa lokalu	300·—	
c) urzędnik kancelaryjny	720·—	
d) pomocnik kancelaryjny	300·—	
e) inwentarz biurowy	300·—	
f) druki	600·—	
g) portorya i inne wydatki biura	900·—	
h) koszt delegacji na Walny Zjazd	140·—	4.100·—
18. Budowa szkoły w Maryańskich Górach		
a) spłata długów i pożyczek budowlanych	79.000·—	
b) opłata procentów od pożyczki hipotecznej, zaciągniętej na szkołę w Leszczycach	1.500·—	
c) opłata procentów od pożyczek tymczasowych i budowlanych	3.600·—	
d) oparkanie parceli, urządzenie ogrodu i boiska gimnastycznego	4.000·—	
e) urządzenie wewnętrzne budynku szkolnego	2.000·—	90.100·—
19. Zakupno stereoglobów		4.500·—
20. Pozostałość na rok 1914		17.837·14
		177.707·14

Koszta utrzymania szkół i ochronek kresowych.

	Lokal, usługi, opłat i adaptacye		Płace i remuneracye nauczycieli		Wydatki szkolne i administrac.		Zakupno inwentarza		RAZEM	
	K	h	K	h	K	h	K	h	K	h
Szkoły kresowe:										
Witkowie	—	—	270	—	171	65	—	—	441	65
Maryañskie góry	1.315	62	8.108	94	529	35	561	60	10.515	51
Radwanice	1.000	61	8.462	83	548	25	91	24	10.102	93
Jaworze	1.523	20	6.879	81	717	35	236	—	9.356	36
Ochronki kresowe:										
Witkowie	900	—	1.659	96	50	—	—	—	2.609	96
Maryañskie góry	284	—	1.539	96	—	—	—	—	1.823	96
Razem	5.023	43	26.921	50	2.016	60	888	84	34.850	37

DODATEK DO SPRAWOZDANIA KASOWEGO.

WYKAZ L. 1.

Dary ogólne.

	Kor.
W. P. Górecki Józef, zamiast rozsyłania życzeń noworocz.	60—
Miejska Kasa Oszczędności w Krakowie	30—
Uczenice pensjonatu p. Kaplińskiej Heleny	26 18
W. P. Mieczysław Drohocki, Kraków	20—
„ „ Dr. Tadeusz Iskrzycki	20—
„ „ Dr. Bronisław Tabor	15—
„ „ M. B. Leopold Inżynier, Iwonicz	10—
Koło T. S. L. Bochnia, na gwiazdkę dla dzieci w Jaworzu	10—
Koło T. S. L. Rzeszów	10—
W. P. Sokołowska na ochronkę w Witkowicach	10—
„ „ Bisanz Jan	9—
Uczenice pensjonatu p. Kaplińskiej Heleny	7 60
„ „ dtto	7 20
W. P. Rechowicz Jan	6—
N. N.	5—
W. Ks. Piechnik Józef	5—
W. P. Witold Ostrowski, za sprzedaną „Reformę“ w pociągu pp. Rollemu i Weklukowi	4—
„ „ Edmund Piechnik	4—
W. Ks. Pustelnik Jan, Kraków	3—
W. P. Dr. Łahociński	2—
„ „ Leon Silberman	2—
„ „ Edmund Piechnik	1 94
„ „ Dr. Krzetuski Stanisław	1—
„ „ Flisarski Jan	1—
„ „ Markiewicz Rozalia	1—
„ „ Mroczkowski Aleksander	1—
„ „ Ścieżek Stanisław	1—
„ „ Dr. Taubenschlag Rafał	1—
Razem kor.	273 0

WYKAZ L. 2.

Dary na budowę szkoły w Maryańskich Górach.

	Kor.		Kor.
W. Pp. Hechterowie K. Kraków	400—	Z przeniesienia	438—
Koło Lisko	2—	W. P. Lenert Franciszek	2—
W. P. Świżewski	2—	W. Ks. Jedliński Honorat	2—
„ „ Trating	2—	W. P. Hechter Karol	4—
„ „ Łatawiecki	5—	„ „ Niesiołowski Kazim.	5—
W. Ks. Koleński	1—	„ „ Kwaśniewski Maryan	5—
„ „ Ks. Frelek	10—	„ „ Dr. Kosch Teodor	5—
W. P. Dr. Rogoyski Kazim.	5—	„ „ Ziennowicz St.	1—
„ „ Dr. Buzek Wiktor	2—	„ „ Czarnek Władysław	2—
„ „ Dr. Marowski Kazim.	2—	W. Ks. Bryja	5—
„ „ Bednarski Stanisław	2—	W. P. Skarszewski Żuk Tad.	3—
„ „ Anczyz Wacław	5—	„ „ Dr. Merunowicz Tad.	10—
Do przeniesienia	438—	Do przeniesienia	481—

Z przeniesienia		Kor.	Z przeniesienia		Kor.
W. Ks. Halak	1—	431—	W. P. Pomiankowski Józef	2—	724—
W. P. Kulka i Ska	20—		Prezydium m. Krakowa	10—	
" " Dr. Krzyształowicz F.	5—		W. P. Fromer Leon	4—	
" " Epstein Tadeusz	5—		Koło Hałcnów	2—	
" " Kwiatkowski Jan	5—		W. P. Budziński Jan	150	
W. Ks. Londzin	5—		Szkoła wyd. św. Mikołaja,		
W. P. Seidenfrau Henoch	5—		Kraków	2:20	
Tow. kupców i handl. Żywiec	5—		Koło Rohatyn	5—	
W. P. Hoffman Teodor	1—		W. Ks. Krzysica	2—	
" " Dr. Surwiłło Zygmunt	2—		W. P. Hr. Z. Tarnowski	5—	
" " Mehl Samuel	2—		Stow. kupców i kramarzy,		
" " Woźniak Józef	2—		Wadowice	5—	
W. Ks. Siemieński	2—		W. Ks. Męski	2—	
Stow. Kupców Andrychów	15—		W. P. Dr. Świętek	2—	
W. P. Bełza Władysław	2—		" " Ginowa Zdzisława	3—	
" " Dr. Chodacki	1—		" " Hordyński Tadeusz	1—	
W. Ks. Piątkiewicz Włodzim.	10—		Magistrat — Myślenice	5—	
W. P. Dr. Przychocki Gust.	2—		W. P. Sidorowicz Czesław	1—	
" " Dr. Thullie	1—		W. Ks. Rzeszódło	2—	
" " Dr. Wilusz	1—		W. P. Br. R. Battaglia	10—	
" " E. Pietruszewicz	2—		" " Inż. Dutczyński Kaz.	5—	
" " Kolegowicz J.	1—		" " Liban Bernard	10—	
" " Dołkowski Henryk	10—		Koło Oleszyce	2—	
" " Treter Piotr	5—		W. Ks. Ratowski	2—	
" " Dr. Adam	10—		W. P. Dr. Kulczycki	1—	
W. Ks. Żyła	1—		W. Ks. Dzierżyński	1—	
W. P. Radzikowska M. Eliaz	2—		W. P. J. Goldberg	2—	
" " Gorayski J.	10—		" " Treter Piotr	5—	
" " Jachymiak Ludwik	2—		" " Gurgul Władysław	10—	
" " Wiszniewski W.	1—		" " Riss Juliusz	1—	
" " Ostrowski Józef	1—		Koło Pań. Stanisławów	10—	
" " Lambor M.	1—		Koło Kopyczyńce	10—	
Stow. przem. kupców i kra-			W. P. Masłowski Tadeusz	2—	
marzy, Krzeszowice	25—		" " Masłowski Maryan	2—	
Stow. przemysł. rękodziel.			" " Schnell O.	5—	
Krzeszowice	25—		Stowarz. przem. szewców,		
W. P. Jarosz Karol	2—		Żywiec	5—	
" " Hendel Zygmunt	1—		W. P. Hanusz Antoni	1—	
" " Podlewska Oktawia	2—		Wydział pow. Bochnia	20—	
Szkoła gospodyń, Szywnaład	2—		Agencja „Dunaj“, Kraków	1—	
Pow. Związek Stow. przem.			W. P. Kowalski Ludwik	5—	
Żywiec	5—		Gen. agencja „Danubius“,		
W. P. Beldowski Wład. Mgfr.	5—		Kraków	1—	
Klasztor OO. Dominikanów,			I. kl. szkoły im. Mickiewicza,		
Kraków	5—		Kraków	1:70	
W. P. Serwacki Antoni	2—		Kasa m. Krosna	10—	
" " Jakubowski Wład.	2—		Koło, Chrzanów	5—	
" " Kwitniowski i Ryłski	1—		Tow. przyj. sztuk pięknych,		
" " Pollo K	2—		Kraków	2—	
W. Ks. Mach	2—		Koło Gliniany	5:30	
W. P. Dr. Arzt Władysław	1—		W. P. Piepes Poratyński T. J.	2—	
Tow. zaliczkowe, Rohatyn	10—		W. Ks. Podolski	2—	
Kasa Oszczędności, Tarnopol	10—		Stowarz. przemysł. masarzy,		
W. P. Lauterbach Joachim	1—		Chrzanów	4—	
" " Przyłęcki Jan	2—		W. P. H. Karczewski	4—	
Do przeniesienia		724—	Do przeniesienia		925:70

Z przeniesienia 925-70		Kor.	Z przeniesienia 1202-07		Kor.
W. P. Kat. Pankiewicz . . .	—	50	Koło T. S. L., Bochnia . . .	5—	
III. kl. szk. im. Mickiewicza, Kraków	1-41		Koło T. S. L., Kałusz	5—	
W. P. Grzimek Józef	5—		Wydz. Rady pow. Tarnobrzeg	10—	
" " Nitsch Leonard i Ska	10—		W. P. Parczyński Józef dyr.	1-40	
Koło Pań, Lwów	10—		Koło T. S. L. Lutowska . . .	5—	
Pow. Kasa Oszczęd., Kałusz	10—		W. P. Kosikówna Z.	5—	
W. P. Dudzińska Helena . . .	3—		W. P. Brahner J.	5—	
Koło Krościenko	3—		" " Stolarski Ferdynand . .	10—	
W. P. Mossoczy Władysław . .	1—		Klasztor Urszulanek, Kraków	1—	
Kasa Oszczędności, Sokal . .	5—		Tow. Bratniej pomocy kelne- rów, Kraków	10—	
W. P. Kryłowski J.	8—		W. P. Skrochowski Kazim. . .	5—	
" " Pachucki Antoni	1—		Wydział powiatowy, Kałusz	20—	
" " J. Frimmel	2—		W. P. Romańczyk Józef . .	10—	
" " Czarnomska Emilia . . .	20—		" " Drzewiecki i Jeziorań- ski	2—	
" " Dorowski Jan	2—		W. P. Lubański Franciszek . .	1-06	
" " Siemaszkiewicz Fran. . .	5—		" " Liebeskind Adolf	1—	
III kl. szkoły im. Mickiewicza, Kraków	5-36		" " Mazurkiewicz Antoni . .	5—	
W. P. Turnauowa G.	3—		" " Hr. A. Wodzicki	2—	
Wydział powiatowy, Sambor	20—		Pow. Kasa Oszczęd., Gródek Jagiell.	30—	
W. P. Caneau L. W.	3—		Stow. kraw. i kuśnierz. Kęty	2—	
Koło T. S. L. Drohobycz . . .	5—		W. P. Rogowski Tadeusz . . .	1—	
W. P. Dr. Wróbel Ignacy . . .	3—		" " Kula Wojciech	2—	
Koło T. S. L. Sambor	10—		Koło T. S. L. Dąbrowa	5—	
W. P. Drozdowski Jan	2—		W. P. Kwiecińska Jadwiga . .	1—	
" " Sauer Franciszek	2—		Stowarz. przemysł. krawców, Żywiec	4-20	
" " Brzeziński Kazimierz . .	1—		W. P. Mazur Jan	1—	
Koło T. S. L. Borysław	10—		Koło T. S. L., Tyśmienica . .	2—	
Tow. Wzaj. Pomocy Urzęd. Magistratu, Kraków	5—		W. Ks. Nieć	2—	
W. P. Kamiński Edward	2—		W. P. Zaleski August	3—	
W. Ks. Biskup Pelczar J. . . .	10—		Cech masarzy, Kraków	1—	
W. P. Czernicka L.	10—		W. P. Byrski W.	2—	
" " Dr. Pawlicki Stefan . . .	5—		" " Korzeń Piotr	2—	
Koło Winniki	2-50		" " Dr. Goyski Maryan . . .	1—	
W. P. Kwapniewicz J.	—60		" " Sliwińska K.	1-60	
" " Jozaczek D.	2—		" " Sośnicki F. K.	1—	
Koło T. S. L., Sieniawa	2—		Tatrzań. Towarz. narciarzy. Kraków	10—	
W. P. Hickiewicz S.	1—		W. Ks. Biskup Bilczewski . .	10—	
" " Puszet Ludwik	5—		Koło T. S. L., Krosno	4—	
" " Hajto Władysław	2—		W. P. Schwarzw W.	1—	
" " Piwocki Jerzy	10—		" " Klein	2—	
" " Miączyński Paweł	2—		Stow. przem. gosp. szynk., Podgórze	10—	
Stow. krawców, Jasło	5—		W. PP. Potuczek, Pischinger, Jachymiańskiinni, Kraków- Dworzec	6—	
Wydział Rady pow., Żywiec	10—		W. P. Mrazek Mieczysław . . .	2—	
Koło Kolbuszowa	5—		" " Dr. Kiernik Władysł., Bochnia	4—	
Stowarz. przemysł. kupców, Kolbuszowa	10—		" " Konopiński Michał	5—	
W. P. Koibe Wacław	1—		" " prof. Dr. Bujwid Odo . .	10—	
" " Rauch Edmund poseł do Rady pań. Stanisław. . . .	20—				
W. P. Dr. Żuławski Karol prof. uniw.	10—				
Cech metalowców, Rzeszów	5—				

Do przeniesienia 1202-07

Do przeniesienia 1431-33

	Kor.		Kor.
Z przeniesienia	1431'33	Z przeniesienia	1859'65
W. P. Dr. Ostrowski Kazim.	40—	W. P. Kannenberg Henryk	14—
" " N. N.	10—	Koło T. S. L. im. Krasieńskiego,	
Koło T. S. L. II Witkowice	20—	Witkowice	40—
W. P. Lewicki Władysław	2—	Związek ekonom. Urzędni-	
" " Dowmanowicz	2—	ków, Kraków	50—
" " Dr. Majewicz Edmund	5—	W. P. Grabowski Eugeniusz	2—
W. Ks. Piechnik Józef	1—	Tow. zaliczkowe, Kraków	25—
Stow. modniarek. Kraków	2—	Komitet festynu Ludowego	
W. P. Dr. Cyga	5—	w Maryańskich Górach	234'07
" " Witold Ostrowski, ze-		W. P. Ritterman Joachim	15—
brane w kawiarni Szkoc-		" " Witold Ostrowski, wy-	
kiej we Lwowie	27—	grane w karty w Karlsb.	2'60
Akc. Bank Związkowy	100—	Koło T. S. L. Kulwaki Mo-	
Ludność w Maryańskich Gó-		rawy	25—
rach z okazji poświęcenia		Stow. przem. dla wyrobu to-	
kamienia węgielnego	72'92	warów żelaznych i dru-	
Koło T. S. L. w Mar. Górach		cianych w Krakowie	100—
z okazji poświęcenia ka-		W. P. H. Kulka i Spk. Krak.	200—
mienienia węgielnego	100—	Cech rzeźników i masarzy	
W. P. Dr. Komorowski Bol.	10—	w Krakowie	800—
" " Bilikiewicz Bolesław		Uczennice Liceum p. Heleny	
i Biliński Maryan	2—	Kaplińskiej	24—
W. P. Bernaciński	4—	Cech krawców w Krakowie	50—
W. Ks. Piechnik Józef	2'40	W. P. Witold Ostrowski (wy-	
W. P. Witold Ostrowski za		równanie pretensyi p. Hu-	
sprzedanego starego gul-		ga L.)	30—
dena p. Dr. Lieberman-		Cech kapeluszników, Kraków	10—
nowi	2—	W. P. Dr. Ostrowski Kazim.	20—
Spółka kredytowa stolarzy	20—	Rada m. Podgórze	50—
W. Ks. Płaziak	1—	Związ. katol. krawców w Krak.	50—
Do przeniesienia	1859'65	Razem kor.	3601'32

WYKAZ L. 3.

Naddatki członków zwyczajnych.

	Kor.		Kor.
Ader Michał	4—	Z przeniesienia	19—
Bernadzikiiewicz Józef	3—	Dr. Gross Adolf	4—
Bieniarz Stanisław	2—	Laiman Michał	3—
Chełmecki Józef	1—	Lenert Franciszek	2—
Dobrzański Rudolf	2—	Meixnerowa Stanisława	1—
Froncz Anastazy	2—	Niewiarowski Władysław	2—
Grabiecka Marya	2—	Dr. Nycz Kazimierz	3—
Grabiecki Leopold	2—	Rebszowa Agnieszka	2—
Grabowski Lucyan	1—	Roczmierowski Jakób	2—
		Roja Bolesław	2—
Do przeniesienia	19.—	Razem kor.	40—

WYKAZ L. 4.

Składki okolicznościowe.

	Kor.
Z okazji jubileuszu inż. Kazimierza Dutczyńskiego	61'82
Na bankiecie Związku Stowarzyszeń piekarskich	45—
Do przeniesienia	106'82

	Kor.
Z przeniesienia	106·82
Na uczenie z okazji srebrnego wesela pp. Franciszków Sauerów	45·—
Zamiast wieńca na trumnę śp. prof. Heitzmana, Akademia handl.	30·—
Zamiast wieńca na trumnę śp. prof. Heitzmana, Krak. Koło Tow. nauczyc. szkół wyższych	30·—
Na uczenie pożegnalnej z okazji przejścia w stan spoczynku p. Winklera	25·—
Składka w cechu rzeźników i masarzy	22·20
Na uczenie weselnej pp. Mikulskich	20·—
Zamiast telegramu z życzeń z okazji ślubu p. inż. Jurskiego B.	13·—
Na poranku ku uczczeniu Konstytucji 3. Maja złożone przez uczniów w szkole XXVIII	10·20
Zebrane od gości w cukierni Jana Noworolskiego	1·20
Razem kor.	303·42

WYKAZ L. 5.

Subwencye różnych instytucji.

	Kor.	Kor.
Wydział Krajowy, Lwów		
na szkoły na Śląsku i Morawach	9000·—	
na ochronki na Śląsku i Morawach	500·—	
na akcyę oświatową w Bośni	2000·—	
na biblioteki przy szkołach uzupełniających	350·—	11850·—
Sejm śląski		
na szkołę w Radwanicach	1000·—	
na szkołę w Jaworzu	800·—	1800·—
Rada szkolna krajowa na kurs analfabetów		784·—
Rada miasta Krakowa		
na cele ogólne	1500·—	
na akcyę oświatową w gminach podmiejskich	500·—	2000·—
Zarząd Główny T. S. L.		
na budowę szkoły w Maryańskich Górach (z funduszów Daru Grunwaldzkiego)	5000·—	
tytułem odpisania 250/0 od wkładek	1250·50	6250·—
Subwencya na szkoły uzupełniające przemysłowe		1300·—
Kasa Oszczędności miasta Krakowa		600·—
Powiatowa Kasa Oszczędności, Kraków		100·—
Towarzystwo Wzajemnych Ubezpieczeń, Kraków		400·—
Izba handlowa i przemysłowa, Kraków		200·—
Komitet Obywatelski, Bochnia — na szkołę w Jaworzu		200·—
Zarząd Szybów kopalni Hr. Salma, opłaty szkolne za dzieci w Radwanicach		1566·72
Razem kor.		27051·22

WYKAZ L. 6.

Subwencye Kół T. S. L. utrzymujących szkołę związkową w Jaworzu średniem na Śląsku.

	Kor.
Koło T. S. L. w Rzeszowie	800·—
„ Pań w Krakowie	600·—
Do przeniesienia	1400·—

			Kor.
		Z przeniesienia	1400- -
Koło T. S. L. w Tarnowie			600- -
" " w Wadowicach			300- -
" " w Bochni			200- -
		Razem kor.	2500- -

WYKAZ L. 7.

Skarbonki obnośne.

	Kwesor pierwszy	Kwesor drugi	Razem
	Kor.	Kor.	Kor.
Styczeń	340-73	261-17	601-90
Luty	354-14	309-77	663-91
Marzec	441-34	187-08	628-42
Kwiecień	330-11	219-18	549-29
Maj	415-01	497-84	912-85
Czerwiec	439-09	532-44	971-53
Lipiec	464-34	525-83	990-17
Sierpień	428-73	486-41	915-14
Wrzesień	407-19	445-46	852-65
Październik	391-40	454-13	845-53
Listopad	395-72	405-43	801-15
Grudzień	405-93	400-15	806-08
	Razem kor. 4813-73	4724-89	9538-62

WYKAZ L. 8.

SKARBONKI STAŁE.

Magistrat stoł. król. miasta Krakowa.

	Kor.
Wydział III a — WP. Kasper Nowak	150-64
" III a — WP. Józef Woźniak	86-47
" V a — WP. Józef Błotnicki	41-90
Kasa Elektrowni miejskiej — WP. Franciszek Kostecki	34-32
Wydział III a — WP. Dr. Maryan Kleja	33-36
Dziennik podawczy	7-79
Wydział V b — WP. E. Kubalski	6-84
" I b — WP. Dr. Reiner Ryszard	4-10
Komisaryat Obwodu IV — WP. Zygmunt Cygnarowicz	3-16
Budownictwo miejskie — WP. A. Graca	2- -
Wydział IV — WP. Wincenty Sawiński	2- -
Ekonomat miejski	1-40
	Razem kor. 373-98

Dyrekcya c. k. kolei państwowych.

	Kor.
Urzędnicy Oddziału VII	8-19
" " VI	6-30
	Do przeniesienia 14-49

	Kor.
Z przeniesienia	14:49
Kasa biletowa II klasy — Dworzec kolejowy	4:80
Główny Ekspedyt	3:30
Urzednicy Oddziału V	3:08
" " IV	1:10
Razem kor.	26:77

C. k. Urząd poczt i telegrafów.

	Kor.
Urząd pocztowy Kraków III	16:76
" " I Kasa telegraficzna	13:18
Sekcyja telefoniczna — WP. Inż. K. Dutczyński	5:84
Biurol reklamacyjne Urzędu pocztowego, Kraków I	2:80
Urząd pocztowy — Oddział poczty wozowej	2:70
Razem kor.	41:28

Szkoły i zakłady wychowawcze.

	Kor.
C. k. państwowa Szkoła przemysłowa — WP. Dr. E. Bandrowski	29:05
Szkoła wydział. męska im. św. Floryana — WP. J. Parczyński	10:89
" posp. żeńska im. Czackiego — WP. R. Markiewiczówna	10:40
" wydz. męska im. św. Jana Kantego — WP. J. Maciołowski	8:38
" posp. żeńska im. Tad. Kościuszki — WP. J. Grynfelttówna	8:—
" posp. im. św. Mikołaja — WP. K. Drozdowski	7:50
" IV-klas. żeńska im. św. Kingi — WP. L. Wochowa	7:—
" wydz. żeńska im. św. Anny — WP. L. Horackówna	5:88
" w Radwanicach — WP. Pawlik	5:87
" wydz. męska im. Cesarza Franc. Józefa — WP. H. Waciega	4:60
Prywatne liceum żeńskie — WP. Heleny Kaplińskiej	4:50
Szkoła wydz. żeńska im. św. Scholastyki — WP. A. Gettlich	4:20
" wydz. żeńska im. Mickiewicza — WP. L. Owczarkiewicz	4:04
" posp. żeńska im. Klementyny Tańskiej — WP. R. Frenklowa	3:86
" " męska im. św. Barbary — WP. W. Krzanowski	3:31
" " im. Słowackiego — WP. L. Bieder	2:97
" wydz. żeńska im. Długosza — WP. M. Baudówna	2:95
" " męska im. Kazimierza Wielkiego — WP. S. Spitzer	2:72
" posp. męska im. św. Wojciecha — WP. T. Woźny	2:42
" " im. św. Szczepana — WP. F. Matyja	2:31
" " żeńska im. Oleśnickiego — WP. J. Barańska	1:76
Akademia handlowa — WP. J. Kannenberg	1:25
Miejska szkoła gospodarstwa domowego, Dział I. Kuchnia	1:23
Szkoła posp. męska im. Dra Dietla — WP. Rudnicki	1:23
" " im. Jachowicza — WP. M. Mildner	1:14
" wydz. męska im. J. Kochanowskiego — WP. J. Schulz	1:02
III Gimnazjum im. Sobieskiego	1:—
Razem kor.	139:48

Instytucje bankowe, zakłady przemysłowe i inne instytucje publiczne.

	Kor.
Kancelarya szpitala św. Łazarza — WP. F. Gorczyca	82:92
Filia Banku krajowego — WP. T. Kotowicz	35:62
Do przeniesienia	118:54

	Z przeniesienia	Kor.
Filia Ligi Pomocy przemysłowej		118:54
Towarzystwo demokratyczne		26:94
Kinoteatr Towarzystwa Szkoły Ludowej — przy Kasie		15:35
Biblioteka kraj. Instytutu popierania rękodzieł i przemysłu		12:94
C. k. Sąd pow. cywilny Oddział VI — WP. Dr. Szymczykiewicz		11:—
Akcyjny Bank związkowy		10:22
Administracja „Nowej Reformy“		9:35
C. k. Zakład rolniczy doświadczalny Uniwersytetu Jagiellońsk.		9:10
C. k. Instruktor dla stow. przemysłowych WP. W. Ostrowski		8:—
I. Koło T. S. L.		7:62
Kasa Teatru miejskiego — WP. F. Berwaldowa		7:40
C. k. Administracja podatków — WP. Dr. Arzt Władysław		6:60
Kancelarya kraj. Instytutu popierania rękodzieł i przemysłu		6:16
Towarzystwo Przyjaciół Sztuk Pięknych		6:05
August Raczyński — Dom Bankowy		6:03
Cech rzeźników i masarzy		5:41
C. k. Senat I Sądu — WP. P. Wielgus		4:30
Towarzystwo kredytowe rękodzielników i przemysłowców		4:23
Izba handlowa, Biuro Dra Beresa		4:20
Klub rękodzielniczo-mieszczański		4:06
Kinoteatr Tow. Szkoły Ludowej — Kancelarya		3:13
Towarzystwo muzyczne — Kancelarya sekretarza		2:60
C. k. filialna Kasa krajowa		2:32
Spółka fakturowa, Stow. zar. z ogr. por.		2:09
Izba Stowarzyszeń rękodzielniczych i przemysłowych		1:81
		1:24

Razem kor. 296:69

Restauracye, kawiarnie, cukiernie i handle.

	Kro.
W. Satalecki — fabryka wyrobów masarskich	103:24
Magdalena Niepielska — kawiarnia	40:31
Wł. Lubelski i Józef Król — handel towarów korzennych	33:07
Antoni Hawelka — bufet	16:04
R. Kleinhändler — zegarmistrz	13:43
Amalia Hild — handel towar. kolonialnych — Karmelicka l. 17.	13:—
Władysław Hajto — restauracya	7:—
Ludwik Sander i Ska	6:84
Jan Michalik — Cukiernia Lwowska	6:79
J. Klemensiewiczowa — droguerya	6:67
Zakopane — Hotel pod Morskiem Okiem — p. Dzikiewicz	6:19
Jan Błoniarczyk — handel artykułów spożywczych	6:14
Antoni Frass — handel towarów korzennych	5:25
B. Gabryelska — skład fortepianów	5:23
Michał Hanusz — handel towarów kolonialnych	3:77
Stanisław Wołkowski — bufet	3:69
Spółka spożywcza członków Stow. katol.	3:59
Fryderyk Bański — kawiarnia „Secesya“	3:38
Józef Pułczyński — handel delikatesów	3:04
M. Łukasik — handel mięsa	3:—
L. Hochstim — skład i fabryka kapeluszy	2:75
Centralne Towarzystwo handlowe	2:60
Kazimierz Niesiołowski — handel towarów bławatnych	2:21
Władysław Czarnek — handel delikatesów	2:20
Cukiernia Grand Hotel	2:10
Władysław Dowgiałło — zegarmistrz	2:10

Do przeniesienia 303:63

	Kor.
Z przeniesienia	303'63
Władysław Wojciechowski — jubiler	2'10
Wojciech Olszowski — handel delikatesów	2'04
Schiler — Agencja handlowa	2'—
Władysław Miśko — magazyn krawiecki	1'96
J. Wenzel — handel delikatesów	1'95
Alfred Goryczko — fryzyer	1'86
L. Kirschner — magazyn ubiorów męskich	1'86
Stanisław Smolik — skład artykułów spożywczych	1'67
Bolesław Jan Becker — restauracya	1'63
Jan Link — filia drogueryi — ul. Lubicz	1'62
Rudolf Herliczka — fabryka tutek	1'60
J. F. Fischer — handel papieru i galanteryi	1'53
Józef Kuczmierczyk — handel delikatesów	1'52
W. Janeczek — handel papieru i galanteryi	1'51
Jan Tepli i Ska „Old England“	1'48
W. Serwacki — Bar amerykański	1'40
Feliks Grodzki — handel skór	1'30
Mleczarnia „Zdrowie“	1'24
Ludwik Filipkiewicz — krawiec	1'23
W. Bujański — kantor wymiany	1'—
G. Gebethner i Ska — Księgarnia — Rynek gł.	1'—
Ludwik Korzeniowski — skład perfumeryi	1'—
Mleczarnia postępową — M. Chmura	1'—
Różni ze zwróconych skarbonek	2'46
Razem kor.	341'59

Osoby prywatne.

	Kor.
Piotrowski Tadeusz	21'71
Dr. Stefan Góra	13'70
Dr. Adam Maciąg w Karlsbadzie	13'48
Strumiński Józef — Witkowice	13'19
P. D. I. z Królestwa Polskiego na ręce Dra Maciąga	10'—
Dr. Ostrowski Kazimierz — adwokat	7'20
P. Molicki — Sułkowice	5'76
Dr. Iskrzycki Tadeusz — adwokat	4'84
Dr. Wiktor i Roman Bogdani — adwokaci	3'74
Orszulski Leonard c. k. Radca skarbu	3'65
Dr. Karol Lewandowski — adwokat	2'80
Kirchmayer	2'41
Haraschin Karol	2'—
Hubert Stanisław	2'—
Kamiński	2'—
Orszulski Leonard, c. k. Radca Skarbu za używanie słów niemiec.	1'55
Dubeltowicz Henryk — inżynier	1'20
Razem kor.	111'23

Z opłat za użycie telefonu.

	Kor.
Jan Bisanz — kawiarnia ul. Dunajewskiego	74'06
Paschalski — Elektr. fabryka tutek — Kraków Nowa wieś ulica	49'—
Piotra Rosoła l. 1	49'—
Do przeniesienia	123'06

	Z przeniesienia	Kor.
J. Noworolski i Ska — cukiernia w Sukiennicach		123.06
W. Woźniak — Kawiarnia teatralna		45.68
T. Oświecimski — Apteka pod złotym Słoniem		30.80
J. Szczawiński — cukiernia ul. Długa l. 10		28.44
Grand Hotel (telefon u portyera)		20.02
F. Sauer — kawiarnia ul. Szczepańska l. 1		17.73
Jan Lisiński — Hotel francuski		17.66
Elektrownia miejska (telefon u portyera)		17.19
St. Burzyński — fabryka stolarska ul. Długa l. 48		8.—
K. Bartoszewski — handel delikatesów — Floryańska 49		7.35
„Lilia“ pralnia bielizny — ul. Długa l. 19		6.31
„Au Printemps“ sklep świeżych kwiatów — Szewska l. 7		6.20
K. Michalska — sklep świeżych kwiatów — Szewska 20		6.08
Towarzystwo zaliczkowe — Straszewskiego 28		5.—
K. Markus (właśc. Fy. W. Bieniarz) Zakład instal. wodoc. ulica Szpitalna l. 17		4.86
W. Olszowski — handel delikatesów — ul. Mikołajska 2		4.66
Hotel Krakowski (telefon u portyera)		4.16
C. k. Sekcja konserwacji Kolei północnej		3.95
S. A. Krzyżanowski — księgarnia — Linia A-B		3.75
Dr. R. Sulimir — adwokat — Wiślna 5		3.31
E. i Dr. K. Koziańscy — drukarnia		1.82
Jan Link — drogueria — ul. Sławkowska l. 1		1.77
L. Lazar — gł. skład piwa żywieckiego — ul. św. Anny 3		1.21
Klub c. k. Urzędników poczty i telegrafu		1.20
		1.—
	Razem kor.	371.21

Zestawienie.

	Kor.
Magistrat stoł. król. miasta Krakowa	373.98
Dyrekcja c. k. kolei państwowych	26.77
C. k. Urząd poczt i telegrafów	41.28
Szkoły i zakłady naukowe	139.48
Instytucje bankowe, zakłady przemysłowe i inne	296.69
Restauracje, kawiarnie, cukiernie i handle	341.59
Osoby prywatne	111.23
Z opłat za użycie telefonu	371.21
	Razem kor. 1702.23

WYKAZ L. 9.

Kupony rabatowe.

	Gotówka	Kupony	Razem
	Kor.	Kor.	Kor.
Reim i Spółka	— 57	31.35	31.92
Froncz Anastazy	— —	24.64	24.64
Wołkowski Karol	2.27	22.03	24.30
Fischer Jan	— 53	9.10	9.63
Michalik Jan	1.89	6.79	8.68
Halski Ludwik	1.43	6.72	8.15
Do przeniesienia	6.69	100.63	107.32

	Gotówka	Kupony	Razem
	Kor.	Kor.	Kor.
Z przeniesienia		100-63	107-32
Centralne Towarzystwo handlowe	6-69	6-10	6-60
Panorama królewska	3-68	2-80	6-48
Dutkiewicz Marceli	-40	4-28	4-68
Sporn Alfred	-36	2-42	2-78
Sykutowski Leon	1-02	1-75	2-77
Ziembicki Zygmunt	-29	1-29	1-58
Olszowski Wojciech	-	-80	-80
Grafczyński Alfons	-04	-60	-64
Razem kor.	12-98	120-67	133-65

SPIS CZŁONKÓW.

Członkowie założyciele.

(Z wkładką jednorazową 200 kor.)

Beringer Wandalin
Chronowski Eustachy
Górnisiewicz Antoni
Klemensiewicz Edmund

Kolbe Wacław
Dr. Kwaśnicki August
Dr. Łazarski Józef

Członkowie dożywotni.

(Z wkładką jednorazową 40 kor.).

Dr. Bandrowski Ernest
Dr. Doboszyński Adam
10 Dr. Gniewosz Karol
Jawornicki Józef

Dr. Koy Michał
Dr. Rostafiński Józef
Peroś Jan
15 Dr. Sokołowski August

Członkowie wspierający.

(Z wkładką roczną 12 kor.)

Dr. Ackermann Adam
Dr. Abeles Wilhelm
Ader Michał
Adelman Aleksander
20 Anczyc Wacław
Armółowicz Jan
Arzt Władysław
Dr. Armhaus Adolf
Dr. Bader Maksymilian
Balko Tadeusz
Bałucki Stanisław
Bandrowski Aleksander
Barabasz Wiktor
Bartl Stanisław
30 Dr. Bartmann Stanisław
Baranowski Władysław
Batko Stanisław
Bazes Gustaw
Dr. Bednarski Tadeusz
Bełdowski Władysław
Dr. Benis Artur
Bendarski Zygmunt
Bialik Józef
Bielak Antoni
40 Biel Piotr
Bielański Edward
Bieliński Stanisław
Dr. Bielecki Adam
Bielecki Mieczysław

Bieniasz Władysław
Bilewski Władysław
Bilikiewicz Bolesław
Biliński Maryan
Bisanz Jan
50 Biskupski Bolesław
Boczarski Józef
Dr. Bobrowski Ludwik
Bochenek Bronisław
Bohdanowicz Tadeusz
Böhm Seweryn
Dr. Bogdani Roman
Dr. Bogdani Wiktor
Bogucki Baltazar
Dr. Boland Arnold
60 Bossowski Jan
Bojarski Piotr
Broszkiewicz Bolesław
Brzeziński Kazimierz
Dr. Brudzewski Karol
Bujas Tomasz
Burzyński Stanisław
Burtan Stanisław
Butrymowicz Tadeusz
Burzyński Jan
70 Butelski Jan
Byczkowski Roman
Dr. Beres Rudolf
Cekiera Piotr

- Chlebig Antoni
Chmurski Anastazy
Chronowski Eustachy
Chmielewski Józef
Chowaniec Franciszek
Dr. Chrzaszczewski Tadeusz
80 Ciesielski Roman
Czerwiński Tomasz
Czarnek Władysław
Cicimirski Grzegorz
Dr. Cybulski Tadeusz
Dr. Dawidowski Karol
Dąbrowski Mieczysław
Dąbrowski Maryan
Dobrzański Julian
Dropiowski Mieczysław
90 Drohocki Mieczysław
Dr. Drohocki Maksymilian
Drozdowski Stanisław
Dubeltowicz Henryk
Dutczyński Kazimierz
Dutkiewicz Marcelli
Dr. Dziurzyński Tadeusz
Dukalski Maryan
Dr. Ehrenpreis Zygmunt
Dr. Ehrenpreis Arnold
100 Epstein Tadeusz
Fałat Julian
Fränkel Henryk
Federowicz Jan Kanty
Filipi Tadeusz
Dr. Fischer Edmund
Flisowski Stanisław
Fabijański Stanisław
Filipowski Józef
Foremny Paweł
110 Dr. Fink Wilhelm
Dr. Frączkiewicz Jan
Dr. Frühling Rudolf
Dr. Fussman Józef
Freudensohn Leonard
Franczek Ludwik
Górka Stefan
Dr. Gargas Zygmunt
Gawłów Ignacy
Gajczak Kazimierz
120 Dr. Gertler Julian
Ginowa Zdzisława
Głodkiewicz Władysław
Groelle Emil
Groelle Adam
Górecki Józef
Gorzecki Edmund
Golc Jakób
Gorecki Konrad
Dr. Goyski Maryan
130 Dr. Góra Stefan
Grabowski Julian
Grabowski Gabryel
Grosser Artur
Gruszczyński Zdzisław
Dr. Gryziecki Mikołaj
Gonet Franciszek
Gonetowa Leokadya
Górski Gabryel
Grzanowski Tadeusz
140 Gierżabek Janusz
Hajto Władysław
Halski Ludwik
Haraschin Karol
Hendel Zygmunt
F-a „Herliczka Rudolf“
Dr. Hołyński Jan
Hordyński Tadeusz
Hrobni Kazimierz
Dr. Hubishta Alfred
150 Homolacs Karol
Hoeschel Franciszek
Hertz Wilhelm
Holinger Władysław
Harajewicz Tadeusz
Hlawaczek Józef
Dr. Iskrzycki Tadeusz
Inlaender Henryk
Jachymiak Ludwik
Jachimowicz Edward
160 Dr. Jakubowski Faustyn
Jaugustyn Maryan
Dr. Jaroszewicz Kazimierz
Dr. Josefert Bruno
Jurski Bolesław
Janeczek Wacław
Jarra Marcin
Jawornicki Józef
Dr. Jaugustyn Stanisław
Judkiewicz Jakób
170 Dr. Kaden Gustaw
Kaniewski Juliusz
Kannenberga Józef
Kaczorowski Adam
Karłowski Stanisław
Kwaśniewski Mieczysław
Kirchmayer Adam
Dr. Kirchmayer Stefan
Kirchmayer Kazimierz
Kirschner Józef
180 Kirschner Łazarz
Kłęczek Andrzej
Dr. Komorowski Bolesław
Kobyłański Ludwik
Konopiński Michał
Kopystyński Jan
Kopernicki Stanisław
Korbel Stanisław

	Kostecki Edward		F-a. Libman i Machauf
	Kotiers Wilhelm		Dr. Lach Stanisław
190	Kotowicz Teodor	250	Lenart Bonawentura
	Kowalski Ludwik		Landes Michał
	Kozłowski Franciszek		Dr. Łazarski Stanisław
	Knapieński Juliusz		Łopuszański Tadeusz
	Kramarski Alfred		Łakomski Teodor
	Kranikowski Karol		Łuczyński Jan
	Kraus Eugeniusz		Łojek Szczepan
	Kremer Zygmunt		Łuczko Roman
	Dr. Kroebl Adam		Maciesza Adolf
	Kretschmer Józef		Dr. Macieszyna Jeleńska Sabina
200	Krzaczyński Stanisław		Macharski Franciszek
	Kritzler Henryk		Dr. Majewicz Edmund
	Dr. Krzemecki Andrzej	260	Makarewicz Julian
	Krzepowski Wacław		Marczyński Roman
	Dr. Krzetuski Karol		Martin Franciszek
	Krzesz Męcina Józef		Marszałek Jan
	Król Piotr		Masłowski Teofil
	Krzyżanowski Jan		Matuszewski Henryk
	Krzyżanowski Maryan		Maurizio Jan
	Dr. Krzyształowicz Wincenty		Maurizio Gustaw
210	Dr. Kwieciński Tadeusz		Mączyński Franciszek
	Dr. Kunze Edward		Mehl Samuel
	Dr. Kupczyński Tadeusz	270	Dr. Meisels Abraham Adolf
	Kaczmarowski Władysław		Dr. Merz Ludwik
	Klemensiewicz Edmund		Michalska Karolina
	Dr. Koy Michał		Müller Józef
	Kulesza Józef		Mikucki Ksawery
	Kwiatkowski Jan		Mianowski Henryk
	Kwieciński Józef		Miączyński Paweł
	Kostecki Franciszek		Ks. Michejda Karol
220	Kurnikowski Teofil		Miętka Adam
	Kallaur Stefania		Morawiecki Michał
	Kurkiewicz Julian	280	Mussil Leopold
	Krieger Amalia		Michalik Jan
	Krzyżanowski Kazimierz		Dr. Muczkowski Józef
	Knapieński Ludwik		Migdziński Franciszek
	Kozłowski Piotr		Moskwa Henryk
	Dr. Kalityński Henryk		Malczewski Jacek
	Kopiasz Karol		Masłowski Mieczysław
	Dr. Kirchmayer Zygmunt		Masłowski Bolesław
230	Dr. Landau Ignacy		Mendelsburg Zygmunt
	Dr. Lang Maryan		Markus Karol
	Lang Maryan	290	Mossoczy Władysław
	Lazar Ludwik		Machauf Józef
	Dr. Lewandowski Karol		Dr. Magiera Jan
	Lewaynówna Jadwiga		Nachtlicht Juliusz
	Lachner Fryderyk		Nawrocki Maryan
	Lipiński Lucyan		Niedzielski Tadeusz
	Link Jan		Niesiołowski Kazimierz
	Dr. Lisowski Zygmunt		Dr. Nieć Władysław
240	Loebenstein Maurycy		Nitsch Leonard
	Lombardo Jan		Dr. Nitsch Eugeniusz
	Lyssy Jan	300	Noworolski Jan
	Dr. Leo Juliusz		Dr. Nowak Włodzimierz
	Dr. Lieberman Stanisław		Nycz Stanisław
	Leiman Michał		Dr. Nowicki Jan

- Nosowicz Andrzej
Odrzywolski Sławomir
Olkusznik Józef
Dr. Olszewski Augustyn
Olszewski Stanisław
Onyszkiewicz Witold
310 Oreczykowski Jan
Orłowski Jan
Dr. Ostrowski Kazimierz
Ostrowski Jan
Ostrowski Witold
Ossowska Helena
Oświęcimski Tadeusz
Ottman Włodzimierz
Olszowski Wojciech
Odrzywolski Zbigniew
320 Dr. Pagaczewski Julian
Pawlik Wacław
Dr. Peiper Juda
Pelz Jan
Pelczarski Władysław
Piasecki Adam
Peroś Jan
Petelenz Ignacy
Ks. Piechnik Józef
Piechnik Edmund
330 Pieniążek Jan Odrowąż
Pierożyński Oktawian
Piwocki Jerzy
Pileski Stanisław
Dr. Pischinger Ernest
Piotrowski Tadeusz
Pogorzelski Wiktor
Porębski August
Potuczek Wacław
Prochowski Józef
340 Procnier Antoni
Pryziński Janusz
Passakas Mieczysław
Peterseim Rudolf
Piątkowski Leon
Dr. Prażmowski Adam
Popkowski Tadeusz
Procajłowicz Antoni
Pakies Józef
Popper Rudolf
350 Rabiński M.
Dr. Reiner Ryszard
Ripper Hugo
Ripper Aleksander
Ritterman Joachim
Riss Juliusz
Rolle Karol
Rożnowski Stanisław
Rożnowski Jerzy
Romanowski Artur
360 Ronka Eugeniusz
Różycki Andrzej
Dr. Rydel Adam
Dr. Rydel Lucyan
Rykała Karol
Rząca Tadeusz
Rzewuski Lesław
Reim i Ska
Rittermann Aleksander
Dr. Rosenblat Emanuel
370 Rydel Stefan
Rogalski Franciszek
Sabuda Karol
Salawa Józef
Satalecka Nella
Sauer Franciszek
Sawiński Wincenty
Seidenfrau Henoch
Dr. Seidl Wilhelm
Sembrat Franciszek
380 Schall Henryk
Schiller Leon
Schleichkorn Leon
Dr. Schmidt Emil
Schneider Edward
Dr. Schneider Ludwik
Schule Józef
Dr. Seeliger Karol
Sędzimir Zdzisław
Sędzimir Mieczysław
390 Siedlecki Tadeusz
Sichel Jakób
Serwacki Antoni
Smereczyński Stanisław
Slimakowski Zygmunt
Ks. Siuda Antoni
Siwiński Mieczysław
Siemek Zygmunt
Skalski Witold
Skórczewski Adolf
400 Skórczewski Władysław
Skracha Aleksander
Skrochowski Kazimierz
Skrzyński Stefan
Sławiński Karol
Soja Franciszek
Dr. Solański Stanisław
Dr. Spitzer Stanisław
Dr. Stankiewicz Wiktor
Stolarczyk Bolesław
410 Dr. Starzewski Tadeusz
Stachowski Stanisław
Stadtmüller Karol
Starzewski Rudolf
Dr. Stawowczyk Władysław
Dr. Stofa Emil
Starek Stefan
Dr. Steczkowski Władysław
Starzewski Kazimierz
Stach Karol

- 420 Dr. Stuhr Oskar
Strzałka Michał
Sulikowski Zygmunt
Sulikowski Stanisław
Surwiłło Zygmunt
Świetlik Stanisław
Świerzyński Stanisław
Szatkowski Henryk
Dr. Szarski Henryk
Szczepański Ludwik
- 430 Szufa Ludwik
Szybalski Mieczysław
Szymkiewicz Stefan
Szymusik Stanisław
Seeliger Aleksander
Śmiałowski Eustachy
Spis Józef
Seredyński Wiktor
Dr. Staniszewski Walenty
Stephan Franciszek
- 440 Sikora Wincenty
Stankiewicz Otillo Mogiła
Sulikowski Karol
Składziej Wincenty
Siwicki Kazimierz
Szyjewski Andrzej
Śmiechowski Czesław
Śmiechowski Wojciech
Sykutowski Leon
Dr. Schoengut Stefan
- 450 Silber Bernard
Ks. Dr. Szymeczko Jan Kanty
Szancer Józef
Dr. Starzewski Jan
Szatnia Spółka z ogr. por.
Świerczewski Mieczysław
Steinberg Joachim
Dr. Tarłowski Wincenty
Tatarczuch Stanisław
Dr. Teichman Aleksander
- 460 Till Stanisław
Dr. Truskolaski Ernest
Truszkowski Witold
Dr. Twaróg Feliks
Tomaszewski Władysław
Tor Eugeniusz
Tislowitz Fryderyk
Tomaszewski Julian
Uderski Edward
Uznański Karol
- 470 Unslicht Eugeniusz
Union „Gal. Tow. elektr.“
Woźniak Józef
- Walczak Mieczysław
Dr. Wajda Franciszek
Wajda Wincenty
Walter Maryan
Dr. Wasung Władysław
Weber Jan
Wędrychowski Bolesław
- 480 Wędrychowski Gabryel
Dr. Weiner Stanisław
Wekluk Emil
Wenzl Jan
Widlonka Stanisława
Wilczyński Józef
Wielgus Piotr
Wierzejski Bolesław
Ks. Witaszek Konstanty
Wojtarowicz Antoni
- 490 Wolfram Gustaw
Wolny Jan
Woźniakowski Maryan
Wójcicki Adam
Wroniewski Tadeusz
Wykowski Ludwik
Dr. Wyżykowska Zofia
Dr. Wojciechowski Franciszek
Wójcikiewicz Stanisław
Wołkowski Karol
- 500 „Witkowski i Kordas“
Walas Józef
Dr. Witaliński Jan
Wojnowska Anna
„Wanda“ Kino
Wołowski Józef
Wesely Franciszek
„Zajaczek i Lankosz“
Dr. Zakrzewski Tadeusz
Zakrzewski Jan
- 510 Dr. Zawadzki Marelli
Dr. Zarzycki Edward
Zieliński Kazimierz
Zieleniewski Edmund
Zawiejski Jan
Zimler Jan
Zathey Hugo
Zajączkowski Władysław
Dr. Zopoth Stanisław
Zdanowicz Zdzisław
- 520 Zawiliński Roman
Zarzycki Jan
Dr. Zapała Tadeusz
Żłobicki Władysław
Dr. Żuławski Karol
Żeleński Stanisław G.

Członkowie zwyczajni.

Abderman Franciszek	530	Błoniarz Jan
Dr. Ader Leon		Bartmański Kazimierz
Alberti Stanisław I.		Birner Maryan
Attesländer Maksymilian		Beck Gabryela
Armatowicz Feliks		Baran Władysław
Armatowicz Bolesław		Baranowa Władysława
Dr. Anczyc Stanisław		Baumgarten Julian
Aszkenazy Józef		Bobrowski Albin
Alber Jan	590	Barysz Roman
Adwentowicz Karol		Bartel Maryan
Alberti Stanisław II		Dr. Biesiadecki Stanisław
Ks. Babraj Jan		Bisner Henryk
Bachórz Mieczysław		Biegański Wiktor
Bandrowski Franciszek		Bończa Leonard
540 Bandrowski Stanisław		Boroński Jerzy
Bartoszewicz Kazimierz		Bogusiński Aleksander
Bauman Bolesław		Brokowski Maryan
Bernacki Andrzej		Buczkowski Adolf
Berger Roman	600	Baranowski Lucyan
Berger Michał		Bernacki Stefan
Białkowski Mieczysław		Bursztyn Emil
Bieder Bernard		Byrski Wincenty
Biechońska Helena		Bajda Andrzej
Bielenin Michał		Dr. Breiter Emil
550 Bieniaszewski Adam		Dr. Caro Leopold
Bicz Ludwik		Cesarczyk Ludwik
Birtus Stanisław		Charłampowicz Roman
Bizański Władysław		Dr. Chilewski Maksymilian
Bizub Józef	610	Chlipalski Jan
Bober Jakób		Chelmecki Józef
Bobkowski Aleksander		Chmielarczyk Edward
Bocheńska Antonina		Chmura Maksymilian
Bocheński Karol		Chudzikiewicz Józef
Bocheński Władysław		Ciechanowska Wiktorya
560 Bodyńska Marya		Cieplik Józef
Bodyński Stanisław		Cieślik Franciszek
Ks. Borowiczka Maryan		Ciośniński Stanisław
Brabec Antoni		Ciężobka Jan
Dr. Braun Stanisław	620	Cygnarowicz Zygmunt
Bromowicz Wiktor		Czerwiński Jan
Broniowski Teofil		Czerwiński Arpad
Budek Jan		Dr. Czyszczan Kazimierz
Bukowski Jan		Czaplicki Karol
Bukowski Ignacy		Czaplicki Stefan
570 Burnatowicz Stanisław		Czapliński Edward
Byczkowski Stanisław		Cyfrowicz Karol
Bandet Joachim		Czyżowski Roman
Bojarski Władysław		Czyżowska Sydonia
Bernadzikiewicz Józef	630	Czartoryska Helena
Bober Wojciech		Czaplińska Zofia
Bogdanowicz Henryk		Chowaniec Kazimierz
Bojarski Wincenty		Dach Włodzimierz
Bróż Leopold		Dr. Dadlez Wilhelm
Błazowski Onufry		Danek Franciszek
580 Becker Bolesław		Dr. Danielak Michał
Baran Andrzej		Dębicki Klaudyusz

Dębski Franciszek
 Dembiński Szczęśny
 640 Dembiński Jan.
 Dr. Dobrowolski Marcelli
 Dobrzański Władysław
 Dobrzański Rudolf
 Doerman Antoni
 Doerman Marian
 Dolińska Ludmiła
 Domański Bogusław
 Domosławski Mieczysław
 Dorawski Józef
 650 Doruła Władysław
 Dreziński Jan
 Dr. Drozdowski Edward
 Drozdowski Karol
 Drozdowski Jan
 Dziedzic Jan
 Drzymuchowski W.
 Dziewoński Władysław
 Długoszewski Stanisław
 Dłużyński Wacław
 660 Drozdowski Stanisław
 Dudziak Kajetan
 Dowgiałło Władysław
 Dewille Jan
 Dawidowicz Teodor
 Dębicki Stanisław
 Dobrzęcki Marian
 Dziedzic Aleksander
 Dusza Jan
 Daszyński Stanisław
 670 Dr. Drobner Bolesław
 Erychleb Wacław
 Ebert Fryderyk
 Eliaż Józef
 Faden Leopold
 Fecko Józef
 Fiołek Jakób
 Dr. Fischer Adolf
 Dr. Flis Kazimierz
 Foksówna Anna
 680 Frank Wilhelm
 Friedberg Juliusz
 Friedlein Stefan
 Frist Henryk
 Frommer Leon
 Fischer Jan Władysław
 Fischer Jan
 Filipkiewicz Ludwik
 Fras Antoni
 Friedlein Józef
 690 Froncz Anastazy
 Faran Jakób
 Friedrich Edward
 Frey Józef
 Funk Stefania
 Gablenz Wiktor

Gabrys Adam
 Gabrysiówna Zofia
 Gawor Wawrzyniec
 Dr. Gawenda Tomasz
 700 Gajdeczko Kazimierz
 Gąsiorowski Andrzej
 Geppert Serafina
 Getlich Antoni
 Gembarzewski Henryk
 Gibaszewski Władysław
 Ginzel Józef
 Dr. Glückstein Marcin
 Gliniecki Bolesław
 Gładysz Paweł
 710 Głowacki Józef
 Gołab Marcin
 Ks. Gołba Franciszek
 Gorczyca Franciszek
 Górski Ludwik
 Górny Antoni
 Grabiecka Marya
 Grabowska Julia
 Grabowski Władysław
 Grabowski Lucyan
 720 Grabowski Tadeusz
 Ks. Górkiewicz Adam
 Grodyński Tadeusz
 Górka Jan
 Dr. Gross Adolf
 Grottger Jarosław
 Grünwald Roman
 Grzybała Stanisław
 Dr. Grzybowski Grzegorz
 Gutkowski Roman
 730 Guzikowski Andrzej
 Głowacki Jan
 Godzicki Jan
 Górecki Tomasz
 Goryczko Alfred
 Grabiecki Leopold
 Grzybowski Wojciech
 Gigoń Wojciech
 Grzywa Piotr
 Grodzicki Józef
 740 Grzanowski Jan
 Goldfarbówna Bela
 Głogowiecki Józef
 Dr. Górski Stanisław
 Gutkowski Stanisław
 Głowski Franciszek
 Głuszyński Wojciech
 Głuszyńska Anna
 Gans Adolf
 Gadomski Mikołaj
 750 Gorzkowski Tadeusz
 Habel Józef
 Heinbach Emil
 Hand Rudolf

- Hanke Józef
Heczko Jan
Heinrich Antoni
Helm Emil
Herzberg Edward
Himmelblau Fabian
760 Hohenauer Henryk
Horodyński Jan
Horodyński Stanisław
Horowski Józef
Hubaczek Adam
Dr. Hrebenda Władysław
Häusler Gustaw
Hoffmann Ferdynand
Helebrandt Hugo
Haraschin Józef
770 Hechter Karol
Hankiewicz Zofia
Hankiewicz Marya
Herget Marya
Hałuniewicz Ludwik
Haraschinowa Karolowa
Iglicki Stefan
Igieliński Antoni
Dr. Jurczyński Hieronim
Jachniewicz Izidor
780 Jaugustynowa Wanda
Dr. Janiszewski Tomasz
Jarra Waław
Ks. Jarynkiewicz Teofil
Jaźwiecki Dominik
Ks. Jeż Mateusz
Jędrzejowski Kazimierz
Ks. Jedliński Honorat
Dr. Judkiewicz Henryk
Jurasiński Józefat
790 Jahoda Robert
Jarosz Karol
Jarosz Antoni
Dr. Jasiński Henryk
Janik Piotr
Jarzyna Piotr
Jamrozikówna Marya
Jaroszewski Waław
Jednowski Maryan
Janiczówna Janina
800 Ks. Kajdas Józef
Kalniowski Władysław
Kamsler Herman
Karcz Aleksander
Kawa Wawrzyniec
Kisiel Daniel
Dr. Kleja Maurycy
Klemensiewicz Józef
Dr. Klimecki Stanisław
Klemensiewicz Ludwik
810 Kłosiński Władysław
Kłowski Władysław
- Kłusek Stanisław
Knopp Ernest
Kohn Ernestyna
Kolendo Władysław
Dr. Kopf Leon
Kopytkiewicz Henryk
Korolewicz Władysław
Korzeń Paweł
820 Kościółek Aleksander
Kostecka Jadwiga
Kosydarska Kazimiera
Kostka Karol
Kowalewski Jan
Kowalski Franciszek
Kowalski Stanisław
Kowalski Jan
Kowicki Jan
Koziański Antoni
830 Koziański Eugeniusz
Ks. Kraupa Józef
Krawczyk Józef
Krawczyk Stanisław
Krawetz Helena
Ks. Krocze Wilhel
Krókowski Julian
Król Józef
Ks. Krupiński Jan
Krupińska Helena
840 Krzanowki Walery
Krzyżanowski Józef
Krzyżanowski Stanisław
Kuczyński Franciszek
Kudliński Ignacy
Kula Wojciech
Ks. Kulig Zygmunt
Kulikowski Mieczysław
Dr. Kumaniecki Kazimierz
Kurnikowski Ludwik
850 Kwiatkowski Stanisław
Kwinta Tomasz
Kowalczyk Józef
Kusz Ferdynand
Kamecki Wawrzyniec
Kozłowska Klementyna
Karliński Stanisław
Karliński Franciszek
Konarski Franciszek
Korta Walenty
860 Korzeniowski Ludwik
Krzyszkowski Józef
Kućmierczyk Józef
Kurkiewicz Leon
Kutrzeba Z.
Kumer Augustyn
Kółko Rolnicze w Bronowicach
Dr. Karłowski Zenon
Kędzierski Stanisław
Kozłowski Edward

870 Knapieńska Amalia
Dr. Krzyszkowski Józef
Kisielewski Gustaw
Kułakowska Apolonia
Kłonecki Józef
Kraus Aleksander
Dr. Kraus Alfred
Krausówna Zofia
Katyńska Marya
Kaczyński Aleksander
880 Komorowska Kamila
Kosiński Włodzimierz
Krug Henryk
Kosmowska Ada
Kochmański Kazimierz
Kostecka Anna
Kłębowski Kazimierz
Kłębowska Bronisława
Kleinowa Julia
Kozioł Józef
890 Kuczyński Feliks
Lachmayer Józef
Lachowicz Adam
Launer Edward
Langrod Alfred
Langrock Maurycy
Lauer Franciszek
Lasak Andrzej
Lazarowa Wanda
Lazarówna Jadwiga
900 Lazarówna Marya
Lebedyński Stanisław
Leonhardt Stanisław
Lepszy Leonard
Leśniowski Waleryan
Lewicki Władysław
Dr. Lewicki Wiktor
Linhardtowa Wanda
Löbenstein Bertold
Löwbeer Adolf
910 Lustgarten Wilhelm
Lisowski Kazimierz
Lenert Franciszek
Larisch Antoni
Lisowski Ludwik
Langrodowa Michalina
de Laveaux Maryan
Loriówna Zofia
Lubelski Władysław
Dr. Lustgarten Artur
920 Lemański Józef
Dr. Lauer Aleksander
Łabaj Wiktor
Łatacz Władysław
Lamensdorf Stefan
Dr. Maciąg Adam
Meixnerowa Stanisława
Majewski Tadeusz

Makomaski Romuald
Malecki Bolesław
930 Dr. Malkiewicz Antoni
Matejko Bronisław
Matyja Franciszek
Maurizio Edward
Majer Jan
Maywald Zygmunt
Markiewicz Seweryn
Dr. Mączka Tomasz
Mleczko Teofil
Metzger Dawid
940 Miarczyński Wiktor
Michalski Stanisław
Miciński Władysław
Mieszkowski Witold
Mikołajski Zygmunt
Dr. Mikulski Antoni
Mildner Mieczysław
Ks. Minkowski Jan
Mirkowski Feliks
Miszke Marya
950 Motak Jan
Dr. Molicki Antoni
Morelowski Ludwik
Mościcki Konrad
Mrarek Mieczysław
Mroczek Jan
Muszyński Maryan
Münnich Henryk
Mien Klementyna
Matuszyński Stanisław
960 Mildner Konstanty
Miarczyński Ignacy
Machowska Leopoldyna
Massar Józef
Matusiński Jacek
Menšik Alfons
Mikulski Aleksander
Mikulski Stefan
Millerowicz Stanisław
Mirkiewicz Antoni
970 Miedniak August
Mrozowski Władysław
Mateczny Antoni
Marcinkiewicz Ignacy
Majka Józef
Michalkowa Aleksa
Menasche Ignacy
Mester Maksymilian
Morawetzówna Marya
Mołodecki Aleksander
980 Mosesówna Ernestyna
Medwecky Karol
Maryański Maryan
Marczyński Włodzimierz
Miłaszewska Wanda
Modzelewska Józefa

	Mossoczy Władysław	Pilecki Seweryn
	Mąkoszewski Mieczysław	Pierożek Marcelli
	Dr. Maschler Józef	Pileska Jadwiga
	Dr. Nadel Maurycy	Piotrowski Jan
990	Nawratil Ryszard	Piotrowski Mieczysław
	Neuwert Stanisław	Planecki Jan
	Niewiarowski Władysław	1050 Hr. Podhorodecki Hipolit
	Dr. Nitsch Kazimierz	Pogórowski Józef
	Niwicki Maryan	Polak Franciszek
	Dr. Nizioł Józef	Polak Karol
	Niziński Czesław	Pompa Edward
	Nodzeński Jan	Popiel Marya
	Noskowski Witold	Popiel Helena
	Nowak Jan	Popek Wincenty
1000	Nowak Jan II	Dr. Poźniak Stanisław
	Nowak Jakób	Poźniak Zdzisław
	Nowak Kasper	1060 Dr. Praschil Julian
	Nowicki Aleksander	Dr. Potrzebowski Karol
	Nowicki Stanisław	Prokesch Władysław
	Noworyta Józef	Piechowska Aniela
	Nycz Michał	Pařízek Franciszek
	Niemczyk Stanisław	Pieniążek Wacław
	Njepelski Stanisław	Pogorzelski Antoni
	Nodzeński Michał	Pollerowa Wanda
1010	Nowak Tadeusz	Porebski Stefan
	Noskowski Zygmunt	Parafiński Piotr
	Nowakowski Zygmunt	1070 Padlewska Oktawia
	Nowacki Janusz	Piasecki Józef
	Nowicki Józef	Palusiński Józef
	Ks. Nowicki Franciszek	Pischingerowa Melania
	Nennel Henryk	Popek Julian
	Er. Offmański Mieczysław	Dr. Piotrowki Władysław
	Olchowski Kazimierz	Pompianka Elfryda
	Olejak Mieczysław	Puchalski Bolesław
1020	Ordyński Ignacy	Pawlikowski Tadeusz
	Orszulski Teofil	Peszkowska Michalina
	Orszulski Leonard	1080 Papée Franciszka
	Olejak Jakób	Podsadecki Jan
	Olkusznikowa Zofia	Quadratstein Józef
	Ks. Obrzanowski Aleksander	Rachwał Józef
	Opolski Stanisław	Radwański Ludwik
	Orszulski Roman	Radwański Antoni
	Olszewski Zygmunt	Radzikowska Eliasza Marya
	Pajak Jan	Radziszewski Konstanty
1030	Pachoński Henryk	Ramza Józef
	Dr. Pachoński Antoni	Rebszowa Agnieszka
	Palmirski Aleksander	1090 Reguła Piotr
	Dr. Palmirski Władysław	Dr. Rękiewicz Piotr
	Pankiewicz Jan	Rembertowski Franciszek
	Pankiewicz Katarzyna	Repeczyński Maryan
	Parczyński Józef	Ripper Wilhelm
	Pauli Karol	Rapaport Ludwik
	Paulisz Zygmunt	Rapaport Anna
	Pawlikowski Eugeniusz	Roczmiewski Jakób
1040	Peszkowski Ludwik	Robak Józef
	Patryn Wojciech	Roja Bolesław
	Pększyc Franciszek	1100 Romanowski Stanisław
	Piątkowski Adam	Dr. Rosen Zygmunt

- Dr. Rosłoński Romuald
Rudnicki Maryan
Dr. Rutkowski Maksymilian
Rzewuska Augusta
Raczyński August
Redyk Wiktor
Rothe Antoni
Repetowski Piotr
1110 Rudnicki Stanisław
Dr. Reiner Leopold
Dr. Reinhold Henryk
Ratzko Jan Kazimierz
Relidzyński Józef
Ruszkowski Ludwik
Ryger Edmund
Dr. Reiner Edmund
Reinerowa Olga
Sałustowicz Kazimierz
1120 Sarnecki Zygmunt
Saski Sylwester
Schneider Jan
Dr. Schlank Józef
Scieżka Stanisław
Dr. Sembratowicz Józef
Serednicki Teodor
Sererin Ludwik
Sikorowa Izabella
Siekierski Jan
1130 Silberman Jakób
Silberstein Leon
Skalka Józef
Skarbiński Eugeniusz
Skarszewski Tadeusz
Skaza Ludwik
Dr. Skobel Stanisław
Skórczewski Stanisław
Śliwa Dominik
Śliwiński Bronisław
1140 Słowikowski Eugeniusz
Sobolewski Mieczysław
Sokołowski Antoni
Sokulski Justyn
Solecki Leon junior
Solski Michał
Sowa Roman
Spalicki Maciej
Spatzier Wojciech
Spannbauer Władysław
1150 Ks. Dr. Spis Stanisław
Spitzer Salomon
Srokowski Konstanty
Stano Jan
Schmidt Anna
Stanecki Stanisław
Stasicki Tadeusz
Dr. Starzewski Maryan
Steinberg Leon
Stępień Józef
- 1160 Dr. Stępowski Maryan
Sternalski Leon
Straus Edward
Strenk Antoni
Dr. Studziński Władysław
Stupnicki Teofil
Dr. Sulimir Roman
Sulikowska Helena
Dr. Surzycki Józef
Święcicki Stanisław
1170 Ks. Świętnicki Jan
Świątek Jan
Świtkowski Mieczysław
Szafranski Ludwik
Szancerowa Stanisława
Szantruczek Hieronim
Szczepański Władysław
Szczer Jan
Szkocki Leon
Szkocka Irena
1180 Szkodziński Jan
Szlachtowski Feliks
Szpakowski Jan
Dr. Szyjkowski Maryan
Szymusik Jan
Skwarczyński Józef
Sebald Józef
Sądel Jan
Sokół Andrzej
Semej Wojciech
1190 Spółka Spożywcza
Stolfa Władysław
Sokołowski Zygmunt
Szczerkowski Cyprian
Szuch Jan
Szymakowski Franciszek
Stadtmüller Karol
Schrottowa Adela
Sołtysek Ferdynand
Starek Jan
1200 Suder Michał
Stecki Wincenty
Solarz Ignacy
Soboń Karol
Stelczyk Janina
Sziffowa Róża
Dr. Strojek Stanisław
Sarnówna Stefania
Szurek Edward Jan
Skarda Bronisław
1210 Skoczówna Stefania
Szmidt Henryk
Stanisławski Stanisław
Szyborski Wacław
Dr. Süsner Albert
Śliwiński Bronisław
Szeichkorn Leon
Dr. Sobin Dymitr

	Świeciński Ottmar	Wójcik Adam Stanisław
	Silberstein Leon	Ks. Wrań Edmund
1220	Talarek Wojciech	Dr. Wróbel Ignacy
	Tangl Ludwik	Wydźga Tadeusz
	Telesnicki Władysław	1280 Wyrobek Antoni
	Teufel Hirsch	Wyrobek Stanisław
	Tylko Józef	Wojciechowski Władysław
	Tilles Emanuel	Wiszniewski Jakób
	Tłumak Abraham	Wojnar Kasper
	Tomanek Władysław	Wałaszek Zygmunt
	Tomaszewski Józef	Warski Józef
	Dr. Tomik Stanisław	Wawrzecki Alfons
1230	Dr. Torczyński Teofil	Weber Ludwik
	Trębacz Józef	Werner Jerzy
	Troczyński Romuald	1290 Wiadrowski Leon
	Tudorowicz Stanisław	Wójcik Karol
	Tyran Jan	Woźniak Wojciech
	Trąbka Antoni	Wurm Ignacy
	Terakowski Franciszek	Woliński Leonard
	Tomaszkiewicz Ludwik	Wasilkowska Marya
	Turetschek Jadwiga	Weber Elias
	Tokarz Józef	Wolf Józef
1240	Ks. Tomasik Józef	Wolski Kazimierz
	Dr. Treter January	Wasungowa Władysława
	Tombiński Mieczysław	1300 Wołoszyński Eugeniusz
	Trzywdar Józef	Wyrobek Emil
	Turowicz Jadwiga	Wywiatkowski Marian
	Dr. Ujejski Józef	Woźniak Stanisław
	Urbanek Aleksander	Wazłówna Marya
	Uruski Włodzimierz	Wasilewska Helena
	Urbański Mikołaj	Wójcicki Karol Roman
	Vetulani Franciszek	Woltyński Franciszek
1250	Vimpeller Roman	Wysocki Stanisław
	Wajda Stanisław	Zagórski Klemens
	Walter Bolesław jun.	1310 Zagórski Jan
	Walter Bolesław sen.	Zajączkowski Władysław
	Walter Henryk	Zajdzikowski Kazimierz
	Wasung Jan	Zamorski Mateusz
	Ks. Dr. Wądołny Czesław	Zapałowicz Władysław
	Wąsowicz Bolesław	Zawilińska Rozalia
	Wątocki Andrzej	Zbijewski Zygmunt
	Weideman Marya	Zbijewski Wincenty
1260	Weinberger Józef	Dr. Zieleniewski Zygmunt
	Weiner Zyg. Marian	Zieliński Jan
	Werc Jan	1320 Ziomba Stanisław
	Wędacz Józef	Ziobrowski Ignacy
	Wereszczyński Feliks	Zatorski Jan
	Wicherek Roman	Zadzrazil Kazimierz
	Wiewiórowska Józefa	Zieleniewski Leon
	Wiewiórowska Teodozja	Zieliński Bolesław
	Winkler Wilhelm	Zopoth Franciszek
	Wiśniewski Adam	Związek krawców
1270	Wiśniowski Józef	Zych Marcin
	Wiśniewska Wanda	Zacharski Julian
	Wodak Emil	1330 Żychoń Henryk
	Wojtych Felicyan	Żelechowska Marya
	Wojtyga Jan	Żegliński Jan
	Ks. Woźniczka Ignacy	Zarębski Władysław

Zaleski August
Żeglikowski Teodor
Żuliński Edward

Zborowski Bronisław
1338 Zamorski Jan

ZMARLI.

Cyrankiewicz Józef
Dattner Maurycy
Dworzański Jan
Dr. Guńkiewicz Bronisław
Godlewski Stanisław
Jastrzębski Ferdynand

Maternowski Marcei
Niewiarowski Władysław
Satalecki Wincenty
10 Sadowski Antoni
Zajączkowski Kazimierz

Cześć ich pamięci!

POPIERAJCIE

przedsiębiorstwa I. Koła Tow. Szkoły Ludowej
w Krakowie, prowadzone we własnym Zarządzie

KINOTEATR

== przy ul. Podwale 1. 6. ==

otwarty codziennie od godz. 4½ do 11 wiecz.

STEREOGLOB

== przy ul. Szewskiej 1. 15. ==

otwarty codziennie od godz. 9 rano do 9 wiecz.

Cały dochód z tych przedsiębiorstw przeznaczony
na szkoły kresowe i ochronki, utrzymywane
przez Koło I. Towarzystwa Szkoły Ludowej. - -

Adres I. Koła Tow. Szkoły Ludowej w Krakowie
Kraków, plac Szczepański L. 3, I. p.

Telefon Nr. 1209.

Konto Poczt. Kasy Oszczędności Nr. 125.698.